

Departement Social Work

Afstudeerrichting Maatschappelijk Werk

Het EMK:

Op weg naar een vernieuwde hulpverlening.

Individuele begeleiding op maat van de minderjarige.

Door Lindsay Salden

Eindwerk aangeboden tot het bekomen

van het diploma bachelor sociaal werk

(maatschappelijk assistent)

Hasselt

Academiejaar 2013- 2014

WOORD VOORAF

Als laatstejaars studente "Sociaal Agogisch Werk" aan de PXL te Hasselt heb ik de kans gekregen om een bachelorproef op te stellen. Dit in het kader van de afstudeerrichting 'Maatschappelijk Werk'.

Ik heb de gelegenheid gekregen om stage te lopen binnen een voorziening in de Bijzondere Jeugdzorg, namelijk vzw Huis De Weijers.

Ik heb ervoor gekozen om met dit eindwerk een meerwaarde te bieden aan mijn stageplaats. Vandaar dat ik vertrokken ben vanuit de noden van de voorziening. Zo zijn we gekomen tot het onderwerp "Individuele begeleiding".

Zonder de steun van een aantal mensen zou dit eindwerk nooit werkelijkheid zijn geworden. Vandaar dat ik graag een aantal personen wil bedanken. Als eerst wil ik graag mijn stagementor, Carine Dirx bedanken. Dankzij haar heb ik de kans gekregen om stage te mogen lopen binnen de voorziening. Zij heeft voor een groot deel bijgedragen aan een goede afloop van deze proef door haar hulp, kennis en ervaring. Tevens wil ik haar bedanken voor de steun die ze mij geboden heeft bij het afleveren van deze bachelorproef en het naleeswerk dat ze geleverd heeft.

Alsook wil ik het team en de jongeren binnen Huis De Weijers bedanken voor hun enthousiasme en medewerking aan mijn praktisch onderzoek. Zonder hen had dit eindwerk geen vorm gekregen.

Naast het begeleidend personeel en de kinderen/jongeren binnen "De Weijers", wil ik ook graag de voorzieningen bedanken die hebben bijgedragen tot het onderzoek en de vragenlijsten zorgvuldig hebben ingevuld. Namelijk Vzw jeugdtehuis– Kajo, vzw jeugdtehuis home Hagenhoven, De Waaburg en VZW Cano Cirkant.

Vervolgens wil ik mijn eindwerk begeleider Daniël Van De Wouwer en stagebegeleidster Katrien Swartelé bedanken voor hun professionele feedback die ik heb mogen ontvangen. Ook deze hebben bijgedragen tot een volwaardige bachelorproef.

Tot slot wil ik graag mijn ouders en vrienden bedanken, voor de hulp en ondersteuning die ze mij geboden hebben gedurende deze opleiding.

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf.....	2
Inhoudsopgave.....	3
Lijst met afkortingen	6
Algemene inleiding	7
Deel 1: Situering stageplaats.....	8
1.1 Huis de Weijers	8
1.1.1 Doelgroep	8
1.1.2 Missie	9
1.1.3 Visie	9
1.2 Werkwijze	10
1.2.1 Pedagogisch.....	10
1.2.2 Gezinsgericht werken	12
1.2.3 Emancipatorisch werken.....	13
1.2.4 Nazorg.....	13
1.3 Module contextbegeleiding	13
1.3.1 Contextbegeleiding.....	13
1.3.2 Individuele begeleiding	14
1.4 Besluit	14
Deel 2: Theoretisch kader	15
2.1 Het vernieuwde hulpverleningslandschap	15
2.2 Integrale jeugdhulp	16
2.2.1 Schema jeugdhulplandschap	18
2.3 Experimenteel modulair kader	21
2.3.1 De modules	21
2.3.1.1 Typemodule contextbegeleiding	22
2.3.1.2 Typemodule Contextbegeleiding in functie van Autonom Wonen.....	22
2.3.1.3 Typemodule dagbegeleiding in groep	22
2.3.1.4 Typemodule verblijf	22
2.3.1.5 Typemodule ondersteunende begeleiding	23

2.3.1.6	Typemodule kortdurende (crisis)verblijf	23
2.3.2	Mogelijkheden en uitdagingen op organisatorisch vlak	23
2.3.3	Registratie	24
2.4	Individuele begeleiding	25
2.4.1	Wat is individuele begeleiding?	25
2.4.2	Individuele begeleider	26
2.4.3	Binnen de Bijzondere jeugdzorg	27
2.4.4	Bruikbare methodieken	28
2.4.4.1	DUPLO- methodiek	29
2.4.4.2	Genogram/ Ecogram	30
Deel 3: Praktijk		31
3.1	Veranderingen op organisatorisch niveau binnen Huis De Weijers	31
3.1.1	Meer personeel	32
3.1.2	Verhoging van het aantal contexturen	32
3.1.3	Nieuw registratiesysteem	33
3.1.4	Verandering van het handelingsplan	34
3.2	Bevraging naar ervaringen binnen Huis De Weijers	35
3.2.1	Bevraging begeleidend personeel	35
3.2.1.1	Vragenlijst	35
3.2.1.2	Conclusie	36
3.2.2	Bevraging jongeren	38
3.2.2.1	Vragenlijst	39
3.2.2.2	Conclusie	39
3.3	Bevraging naar de werking van andere voorzieningen binnen de Bijzondere Jeugdzorg	40
3.3.1	Vragenlijst	41
3.3.2	Conclusie	41
3.4	Aanbevelingen	43
3.5	Besluit	46
Deel 4: Kritische kijk		47
4.1	Kritische visie op de sector en doelgroep	47
4.2	Kritische visie op het eindwerk en praktisch onderzoek	48
4.3	Kritische visie op de werking van Huis De Weijers	49

4.4	Persoonlijke reflectie.....	50
	Algemeen besluit.....	52
	Bibliografie	53
	Bijlagen	56
	Bijlage 1: Stappenplan: hoe werken we samen aan doelen?	56
	Bijlage 2: Vragenlijst begeleidend personeel	57
	Bijlage 3: Vragenlijst jongeren	58
	Bijlage 4: Vragenlijst andere voorzieningen	59

LIJST MET AFKORTINGEN

∞	A-document	Aanmelddocument bij de intersectorale toegangspoort
∞	AWW	Algemeen welzijnswerk
∞	BJB	Bijzondere jeugdbijstand
∞	BZW	Begeleid Zelfstandig Wonen
∞	CB	Contextbegeleiding
∞	CLB	Centrum voor leerlingbegeleiding
∞	CO	Cliëntoverleg
∞	EMK	Experimenteel modulair kader
∞	GV	Gemandateerde voorziening
∞	IB	Individuele begeleiding/begeleider
∞	IJH	Integrale jeugdhulp
∞	IROJ	Intersectoraal regionaal overleg jeugdhulp
∞	IRPC	Intersectorale regionale prioriteitencommissie
∞	IS	Indicatiestelling
∞	ITP	Intersectorale toegangspoort
∞	JHB	Jeugdhulpbeslissing
∞	JHR	Jeugdhulpregie
∞	JRB	Jeugdrechtbank
∞	K&G	Kind en gezin
∞	MDT	Multidisciplinair team
∞	MN	Maatschappelijke noodzaak
∞	NRTJ	Niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp
∞	OCJ	Ondersteuningscentrum jeugdzorg
∞	POS	Problematische opvoedingssituatie
∞	RTJ	Rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp
∞	SDJ	Sociale dienst gerechtelijke jeugdbijstand
∞	VGC	Vertegenwoordiger van de Vlaamse gemeenschap
∞	VK	Vertrouwenscentrum kindermishandeling
∞	VZW	Vereniging zonder winst

ALGEMENE INLEIDING

Door alle veranderingen binnen het vernieuwde jeugdhulpverleningslandschap treedt er een hogere werkdruk op binnen de betreffende voorzieningen. Dit komt door de vele veranderingen die doorgevoerd moeten worden. Het nieuwe decreet klinkt ambitieus, maar roept ook kritische vragen op. Zo zijn er ook nog onzekerheden omtrent sommige werkingsprincipes. Vooral rond het aantal te registreren uren, naar aanleiding van de instap in het experimenteel modulair kader. Er zijn nog heel wat voorzieningen die moeite hebben met het registreren en die hiervoor nog een nieuw registratiesysteem moeten laten ontwerpen of aankopen. Ook de wijze waarop en welke contacten er geregistreerd moeten worden verloopt nog wat onzeker. Voor het begeleidend personeel treden er op korte tijd heel wat veranderingen op, dit maakt dat een aantal extra handvaten het registreren vlotter kunnen laten verlopen. De centrale vraag van dit eindwerk luidt dan ook als volgt: " Welk effect heeft de nieuwe regelgeving op de 'contextbegeleiding' binnen een voorziening in de Bijzondere Jeugdzorg, meerbepaald Huis De Weijers?"

Dit eindwerk bestaat uit vier grote onderdelen. In deel 1 zal ik een uitgewerkte beschrijving weergeven van mijn stageplaats, Huis De Weijers. Hierin zullen de doelstellingen en werkwijze beschreven worden. Vervolgens zal ik in deel 2 een theoretische verdieping weergeven rond het vernieuwde hulpverleningslandschap, het nieuwe decreet integrale jeugdhulp, het experimenteel modulair kader en welke evoluties dit met zich mee gebracht heeft. Ik bespreek wat individuele begeleiding binnen de Bijzondere Jeugdzorg betekent. In het derde deel van dit eindwerk vindt er een praktisch onderzoek plaats in de vorm van interviews. Hierbij tracht ik informatie te bekomen rond de individuele begeleiding binnen "De Weijers", maar ook binnen andere voorzieningen die zich situeren binnen de Bijzondere Jeugdzorg. Met dit onderzoek tracht ik een antwoord te bieden op de vraag welke veranderingen of verbeteringen er kunnen aangebracht worden ten aanzien van de individuele begeleidingen binnen "De Weijers". Dit naar aanleiding van het veranderende hulpverleningslandschap en het EMK. In het vierde en laatste deel zal u een kritische reflectie terugvinden. Hierin heb ik kritische noten geformuleerd betreffende de doelgroep, stageplaats en dit eindwerk.

Het belang van dit eindwerk schuilt in de noden binnen de werking van "De Weijers". Naar aanleiding van de instap in het experimenteel modulair kader, moet er meer ingezet worden op individuele begeleiding. Dit is nodig om de registratietijd beter te benutten en de hoogte in te krijgen. Naast het administratieve aspect, biedt dit ook de meerwaarde om dieper binnen te dringen in de leefwereld van de kinderen en jongeren die binnen deze voorziening verblijven. Door het aanreiken van handvaten, kunnen er verschillende nieuwe methodieken en tools geïmplementeerd worden binnen de IB. Hiermee hoop ik een werkbaar instrument af te leveren aan het begeleidend personeel binnen Huis De Weijers.

DEEL 1: SITUERING STAGEPLAATS

In dit eerste deel licht ik mijn stageplaats, Huis De Weijers toe. Eerst geef ik de doelgroep, missie en visie weer. Vervolgens bespreek ik de werkwijzen die gehanteerd worden binnen "De Weijers". Met dit eerste deel hoop ik een duidelijk beeld te creëren van de stagesector waar mijn eindwerk tot stand is gekomen.

1.1 HUIS DE WEIJERS¹

1.1.1 DOELGROEP²

Huis "De Weijers" is een residentiële opvoeding – en huisvestingsinstelling voor minderjarige kinderen. Zij bieden dit aanbod aan voor zowel jongens als meisjes tussen de 0 en 18 jaar. Deze leeftijd kan uitgebreid worden tot 20 jaar, op vrijwillige basis mits toelating door het Ondersteuningscentrum Jeugdhulp (OCJ).

De jongeren die opgenomen worden moeten wel aan een aantal voorwaarden voldoen. Zo moeten zij:

- tot de leeftijdscategorie behoren;
- zich in een problematische opvoedingssituatie (POS) bevinden;
- over een minimale hulpvraag en motivatie beschikken;
- over minimale zelfredzaamheid beschikken.

Er zijn buiten deze voorwaarden ook een aantal factoren, die een plaatsing binnen "De Weijers" kunnen beletten. Zo mogen jongeren niet:

- over ernstige psychische problemen beschikken;
- kampen met een verslavingsproblematiek;
- een ernstige mentale achterstand hebben.

De troeven die "De Weijers" te bieden heeft, zijn dan ook de leeftijd en de gemengde doelgroep van jongens en meisjes. Er is bewust voor gekozen om ook de allerkleinsten op te nemen binnen de voorziening omdat dit veel perspectieven biedt. Zo kunnen de oudere kinderen leren omgaan met de zorg, de opvoeding en leeftijdsgebonden problemen van de jongere kinderen.

¹ HUIS DE WEIJERS., *Kwaliteitshandboek Kwaliteitsbeleid*. Dilsen-Stokkem, Huis de Weijers, 2009. (niet-gepubliceerde cursus)

² CONAERT, N., *De waarheid achter woorden. Hoe zijn de sociale vaardigheden van jongeren binnen begeleidingstehuizen, zoals Huis de Weijers, en op welke manier kunnen hulpverleners hier extra aandacht aan besteden?*. Hasselt, 2013. (niet-gepubliceerde cursus)

Ook de gemengde groep mag gezien worden als een troef binnen deze voorziening. Dit biedt de mogelijkheid om de kinderen vanaf jongere leeftijd kennis te laten maken met en te leren omgaan met het andere geslacht. Tevens biedt dit aanbod ook de kans om meerdere kinderen uit één gezin samen te houden, wat meteen de belangrijkste reden is voor het opnemen van de gemengde doelgroep.

1.1.2 MISSIE

Huis "De Weijers" heeft een christelijke visie gebaseerd op de orde van de broeders van de Christelijke Scholen. Deze orde ligt aan het ontstaan van het begeleidingstehuis. Deze visie trachten ze ook door te trekken in hun dagelijkse werking. Zo willen ze de jongeren terug op het juiste spoor brengen en hen begeleiden tot een zelfstandig en volwaardig persoon. Ze trachten een huiselijke sfeer te creëren met waarden en normen die gebaseerd zijn op het Christendom. Er is echter wel plaats voor een ander geloof of religie. Respect voor ieders eigenheid wordt hoog in het vaandel gedragen in "De Weijers".

De doelstellingen ten aanzien van de gebruiker zien er sinds anno 2009 als volgt uit. Huis "De Weijers", is een residentiële opvoeding - en huisvestingsinstelling voor minderjarige kinderen uit de Bijzondere Jeugdzorg. Ze bieden opvang en begeleiding aan kinderen en jongeren, zowel jongens als meisjes, tussen 0 en 18 jaar. Waarbij een verlenging mogelijk is tot de leeftijd van 20 jaar mits de nodige motivatie en mogelijkheid aanwezig zijn. Deze moet aangevraagd worden bij het OCJ.

De jongeren die binnen "De Weijers" terechtkomen, worden doorverwezen vanuit het Ondersteuningscentrum Jeugdhulp of vanuit een Jeugdrechtbank. De opdracht van het OCJ is vrijwillige hulpverlening in de bijzondere jeugdbijstand bieden. Hierbij is het de bedoeling dat er enige toestemming is van zowel de jongere als de context. Dit tegenover de gedwongen hulpverlening vanuit de jeugdrechtbank.

1.1.3 VISIE

Een plaatsing betekent voor het kind dat het uit zijn familiale omgeving gehaald wordt. Hier zal "De Weijers" een opvoedingssituatie creëren waarin het kind zichzelf mag zijn, waar rekening gehouden wordt met zijn behoeften en mogelijkheden met respect voor zijn rechten en respect voor zijn gezin.

Ze gaan ervan uit dat de verbondenheid van het kind met zijn gezin een ontzettend belangrijke factor is. Vandaar dat ze naast "het kind" als belangrijkste gebruiker ook de ouders en het gezin als cliënten zien. Zij mogen ook rekenen op hulp en ondersteuning van het opvoedkundig personeel. Men streeft er naar om naast de ouders te staan en hen bij te staan in het gehele proces. Zo blijven ook de uiteindelijke verantwoordelijkheid en belangrijke beslissingen, aangaande hun kind, bij de ouders. Tevens worden de ouders ook steeds op de hoogte gebracht van alles wat hun kind betreft. De ouders zijn steeds welkom in de voorziening.

De terugkeer naar huis of een pleeggezin is voor sommige jongeren niet altijd mogelijk. Voor deze jongeren is de “De Weijers” als het ware een thuis. Zo komen langdurige plaatsingen ook frequent voor binnen deze voorziening. Het begeleidend personeel tracht dan ook te werken aan hun zelfstandigheid, zelfredzaamheid en de opbouw van hun toekomst. Vanuit dit opzicht wil “De Weijers” ervoor zorgen dat deze jongeren naar school gaan en een degelijke opleiding krijgen, omdat dit belangrijk is voor hun toekomst.

1.2 WERKWIJZE³

1.2.1 PEDAGOGISCH

Huis “De Weijers” tracht het belang van de minderjarige steeds voorop te stellen in het pedagogisch concept. Vanaf het moment dat de minderjarige in de voorziening terechtkomt, treedt het Decreet rechtspositie in werking.

Toegepast binnen “De Weijers” kan dit als volgt beschouwd worden. Ze willen de rechten laten gelden voor alle jongeren die opgenomen zijn in de voorziening. Zo trachten zij gelijke kansen voor ieder te creëren. Er wordt echter steeds de afweging gemaakt of het kind in staat is om zijn rechten zelfstandig uit te oefenen. Wanneer dit niet het geval is zal het begeleidend personeel en hoofd van de voorziening de jongeren hierin bijstaan. “De Weijers” tracht tevens ook zorg op maat aan te bieden, waarbij ze veel belang hechten aan een participatieve benadering van de jongeren. Ook het belang van de minderjarige staat voorop in deze voorziening. Dit wordt als het ware vastgesteld aan de hand van een handelingsplan in dialoog met de jongere, ouders en eventuele derden. Er wordt hierbij passend gevolg gegeven aan de mening van de jongere naargelang zijn leeftijd en maturiteit. Ze hebben respect voor de mening en de verantwoordelijkheid van de ouders in dit proces.

De aanmelding binnen “De Weijers” gebeurt bij voorkeur in overleg met het kind/jongere en de ouders. Los van het feit of het gaat om vrijwillige of gedwongen hulpverlening, tracht de voorziening steeds de goedkeuring van de ouders en jongere te bekomen. Vanaf de leeftijd van 12 jaar is het dan ook vereist dat de jongere zijn akkoord geeft aan de voorziening.

Wanneer de jongere uit zijn gezin wordt gehaald en binnen een voorziening wordt geplaatst, betekent dit dat hij/zij uit zijn familiale omgeving wordt gehaald. “De Weijers” tracht hier iets tegenover te plaatsen, voor zowel ouders als jongeren. Zij streven ernaar een opvoedingssituatie te scheppen waarin het kind zichzelf mag zijn en waar rekening gehouden wordt met zijn behoeften en mogelijkheden met respect voor zijn rechten en respect voor zijn gezin.

Vanuit deze pedagogische optiek zijn er vier pijlers waarrond gewerkt wordt:

³ HUIS DE WEIJERS., *Kwaliteitshandboek Kwaliteitsbeleid*. Dilsen-Stokkem, Huis de Weijers, 2009. (niet-gepubliceerde cursus)

∞ **Het kind als individu**

Elke jongere wordt als een uniek en waardevol individu beschouwd. Ieder individu krijgt dan ook de kans om zichzelf optimaal te ontplooiën, dit op zijn eigen tempo, volgens zijn eigen aard en op basis van zijn eigen mogelijkheden.

Elk kind heeft hierbij recht op een aangepaste hulpverlening en gelijke kansen, ongeacht geslacht, levensbeschouwing en sociale situatie.

Het begeleidend personeel streeft ernaar om de kinderen/jongeren de nodige attitudes mee te geven, waarmee ze zich in de toekomst kunnen handhaven in de steeds veranderende complexe maatschappij.

Om deze hulpverlening op maat te kunnen volbrengen en de jongeren het nodige vertrouwen te geven wordt er gewerkt met individuele begeleiding. Elk kind binnen de voorziening krijgt een individuele begeleider aangeduid, die zal trachten een bijzondere en vertrouwensband op te bouwen met zijn jongere. Het is hierbij belangrijk dat het klikt tussen de jongere en de begeleider. Deze individuele begeleider stelt zich op een unieke manier open en bereikbaar voor zijn pupil.

∞ **Het kind in de leefgroep**

De leefgroep binnen "De Weijers" bestaat uit 10 kinderen/jongeren die samenwonen in de voorziening. In het huis is er een gemeenschappelijke keuken, woonkamer en speelkamer. Ook heeft ieder kind zijn eigen slaapkamer. Er wordt samen gegeten en iedereen heeft afwisselende taken in het huishouden, zo wordt er een huiselijke sfeer nagebootst.

De leefgroep is niet echt een gezin, maar het lijkt er wel op. Ieder individu heeft dan ook zijn eigen programma en problematiek.

Er wordt een klimaat gecreëerd waar de kinderen en jongeren zich veilig voelen. Zij trachten dit na te streven door een ordevol en gestructureerd leefmilieu en huiselijke sfeermomenten te scheppen. Ze besteden veel aandacht aan het uitbouwen van goede relaties.

∞ **Het kind en zijn school**

In "De Weijers" hechten ze veel belang aan degelijk onderwijs. De kinderen/jongeren worden dan ook voorzien van de mogelijkheid om onderwijs te volgen op basis van hun eigen wensen en mogelijkheden. Alsook wordt hier rekening gehouden met de voorkeur van de ouders bij het kiezen van een studierichting en school. Indien nodig laat de voorziening de kinderen ook testen via een CLB.

Zo wordt er door het begeleidend personeel veel aandacht besteed aan schoolse taken en studiebegeleiding. De kinderen worden ondersteund en gestimuleerd waar nodig. Bij kinderen of jongeren met bijkomende leermoeilijkheden, wordt er extra aandacht geschonken aan het "leren leren".

Tevens tracht het personeel van “De Weijers” de ouders zo veel en goed mogelijk te betrekken in het schoolse gebeuren van hun kind. Zij hebben het uiteindelijke recht om te beslissen naar welke school hun kind zal gaan, rekening houdend met de bereikbaarheid vanuit de voorziening. De ouders worden zoveel mogelijk gestimuleerd om deel te nemen aan info- en ouderavonden in school en bij de rapport afhaling van hun kind.

∞ ***Het kind en zijn gezin***

"Men kan een kind uit zijn gezin halen, maar nooit het gezin uit het kind." Vanuit dit principe vertrekt “De Weijers”, ze zijn ervan overtuigd dat de verbondenheid van het kind met zijn gezin een ontzettend belangrijke factor is. Zo worden naast het kind als gebruiker, ook de ouders als cliënt gezien. Zij kunnen er ook steeds terecht voor hulp en ondersteuning. Tevens worden zij ook betrokken bij het opstellen van het handelingsplan en de evaluatie en bijsturing ervan.

1.2.2 GEZINSGERICHT WERKEN

Binnen “De Weijers” wordt er gewerkt op basis van de systeemtheorie. Deze vertrekt vanuit standpunt dat iedereen elkaar beïnvloed en zijn best doet om het systeem in stand te houden, ook al wordt het als verkeerd ervaren.

Door het kind van het gezin af te nemen of in een instelling te plaatsen, wordt aan het dierbaarste bezit van ouders geraakt. Dit wordt vaak ervaren als falen, zowel voor de ouders als voor het kind.

Het is daarom van belang dat het gezin ondersteund wordt en dat er gebouwd wordt aan een brug tussen ouders en kind. Dit is de taak van de verantwoordelijke van “De Weijers”, om gezinsgericht aan het werk te gaan (zie 1.3 contextbegeleiding). Hiervoor zijn er op regelmatige basis overlegmomenten, deze kunnen zowel in de instelling als in het gezin plaatsvinden.

Het is hierbij van belang dat ook het begeleidend personeel zijn steentje bijdraagt. Zij staan in voor een optimale zorg aan de kinderen waarbij ze hun uiterste best doen om de toevertrouwde kinderen met veel liefde te verzorgen.

Het is belangrijk dat de ouders in hun ouder-zijn erkend en gerespecteerd worden. Zo blijven zij steeds de uiteindelijke verantwoordelijkheid dragen over belangrijke beslissingen aangaande het kind. Ouders blijven beslissen over belangrijke aspecten omtrent de opvoeding, ze zijn steeds welkom en worden altijd op de hoogte gebracht van alles wat hun kind betreft.

1.2.3 EMANCIPATORISCH WERKEN

Huis De Weijers gaat ervan uit dat elk gezin beschikt over zijn eigen krachten en vaardigheden. Ook gezinnen in een problematische opvoedingssituatie hebben hun eigen mogelijkheden en oplossingen. Ze trachten samen met de gezinnen opzoek te gaan naar de eigen krachten. Vanuit dit proces trachten zij de vaardigheden van het gezin in te zetten waar nodig.

Hierbij wordt er ingezet op het ondersteunen en motiveren van de ouder(s) in het opnemen van de ouderlijke zorg en verantwoordelijkheid. Wanneer er samen met hen en vanuit hun eigen krachten gewerkt wordt, zal dit een grotere kans op slagen hebben bij terugkomst in het gezin. Het is hierbij van belang dat het personeel ervan overtuigd is dat zowel ouders als jongeren krachten in zich hebben, die ze op hun beurt kunnen inzetten om de kwaliteit van het leven te verbeteren en problemen op te lossen.

1.2.4 NAZORG

Wanneer een kind of jongere de voorziening verlaat, kan er gekozen worden om nog nazorg te ontvangen. Dit kan een meerwaarde zijn voor de jongere, alsook voor het gezin om nog van extra ondersteuning te genieten bij terug plaatsing in het thuismilieu. Indien de jongere en de ouders dit wensen is er nazorg mogelijk tot ca. 3 maanden na het verlaten van de voorziening. De gezinsbegeleider gaat indien wenselijk nog een aantal keren op huisbezoek voor de nodige ondersteuning en bijsturing. Naast de nazorg, kunnen zowel de ouders als de jongere steeds terecht bij de begeleiders van de instelling met vragen.

1.3 MODULE CONTEXTBEGELEIDING ⁴

1.3.1 CONTEXTBEGELEIDING

“De Weijers” wil kinderen/jongeren en hun gezinnen die beroep doen op de hulpverlening van hen ondersteunen, zodanig dat zij terug op eigen benen kunnen staan. Het uitgangspunt hierbij is empowerment van alle hulpverleningsinterventies.

De contextbegeleider is het aanspreekpunt voor de ouders, de plaatsende instanties en andere betrokken hulpverleners. Hij vormt als het ware een brug tussen deze verschillende partijen. Hij kijkt mee naar de totale begeleiding en reikt handvaten aan voor de kinderen/jongeren en hun gezin om het leven terug in handen te nemen. Ze streven naar een verbinding tussen de verschillende contexten, zodat deze krachten gebundeld kunnen worden en een sterker netwerk kunnen bieden.

⁴ DIRKX, C. & VAESEN, S., *Module contextbegeleiding*. Dilsen-Stokkem, Huis De Weijers, 2013.

Er wordt vertrokken vanuit het opzicht van de verbondenheid tussen de jongere en zijn directe sociale omgeving. Bouwen aan deze verbondenheid staat dan ook centraal binnen de begeleiding van de jongere, het gezin en de context.

De contextbegeleider ondersteunt en stimuleert hen, maar zij dragen wel de uiteindelijke verantwoordelijkheid.

De contextbegeleider tracht zorg te dragen dat de contacten zo optimaal mogelijk kunnen verlopen voor de jongere en zijn gezin. Hiervoor worden er gezinsbegeleidingen georganiseerd, die op regelmatige tijdstippen plaatsvinden.

1.3.2 INDIVIDUELE BEGELEIDING

De individuele begeleider fungeert als vertrouwenspersoon voor zijn jongere. Hij heeft een cruciale rol in het begeleidingsproces van de jongere. Hij wordt het steunfiguur bij opzet en zal gesprekken voeren rond de thuissituatie, gevoelens, school, werk, hobby's, enz...

Binnen het handelingsplan worden een aantal hulpverleningsdoelstellingen opgesteld. Dit gebeurt in samenspraak met de jongere. Hieraan wordt gewerkt tijdens de individuele begeleidingsmomenten. Twee maal per jaar maakt de IB ook een evolutieverslag over zijn jongere, waarin het algemeen functioneren en deze hulpverleningsdoelstellingen besproken worden.

De individuele begeleider zorgt ervoor dat de jongere zich op zijn gemak voelt en bij hem terecht kan. Hij brieft de rest van het team dan ook over de situatie van zijn aandachtjongere rekening houdend met zijn vertrouwenspositie.

1.4 BESLUIT

Na het lezen van het eerste deel van dit eindwerk, heeft u een beter beeld over de werkingsprincipes van de voorziening waarin ik stage loop. Het is van belang om mijn stageplaats te situeren in deze paper, omdat dit de plaats is waar mijn eindwerk tot stand is gekomen. En waar er uiteindelijk mee gewerkt zal worden. In het theoretisch en praktisch deel zal ik er verdere verdieping weergegeven worden van de werkwijze en methodieken die er gehanteerd worden binnen "De Weijers", alsook de ervaringen die zowel het begeleidend personeel als de jongeren met zich mee dragen. Tevens zal er ook een uitdieping weergegeven worden over de nieuwe regelgeving rond de integrale jeugdhulp en de grote invloed hiervan op de voorzieningen.

DEEL 2: THEORETISCH KADER

In deel 2 zal ik het theoretisch kader rond dit eindwerk toelichten. Meer bepaald zal er een antwoord geboden worden op wat de nieuwe regelgeving rond het vernieuwde hulpverleningslandschap precies inhoudt. Hoe verloopt de jeugdhulpverlening sinds het nieuwe decreet, en hoe beïnvloedt de instap in het EMK de individuele begeleiding. In dit deel zal er een basis aan informatie gelegd worden ter ondersteuning van het praktisch gedeelte.

2.1 HET VERNIEUWDE HULPVERLENINGSLANDSCHAP^{5 6}

Het vernieuwde hulpverleningslandschap is er gekomen ten aanzien van de hervormingen en de maatschappelijke beleidsnota jeugdzorg van 1999. De jeugdhulpsectoren blijven onder druk staan door de toenemende instroom in de jeugdhulpverlening, zelfs de meest ingrijpende. Waardoor er lange wachtlijsten zijn ontstaan. Door de toename van de vraag naar hulp, trad er een spanningsveld op. Dit heeft ervoor gezorgd dat het Vlaams Parlement, meer bepaald 'commissie jeugdzorg' onderzoek is gegaan naar de oorzaken hiervan. Hier zijn een aantal aanbevelingen uit voortgekomen. Dit heeft geleid tot een fundamentele hertekening van het jeugdhulplandschap. Vandaar dat het decreet 'integrale jeugdhulpverlening' in 2004 tot stand kwam.

De probleemstelling inzake jeugdhulp was er door:

- ∞ overlappings en grijze zones in de cliëntpopulaties;
- ∞ verkokering van de jeugdzorg;
- ∞ hulpaanbod dat meer aanbodgericht dan vraaggestuurd is;
- ∞ subsidiariteitsprincipe dat teveel in theorie wordt beschouwd, dit ten gevolge van de tekorten;
- ∞ toeleiding die onvoldoende deskundig, multidisciplinair en teveel toevallig gebeurt.

Deze hebben geleid tot de Vlaams Parlementaire motie van aanbevelingen, waaruit een aantal aanbevelingen voort gevloeid zijn die terug te kaatsen zijn naar de probleemstelling. Zo wil men de toewijzing naar hulp in de Bijzondere Jeugdbijstand door een officiële instantie laten gebeuren. Dit gebeurde voordien onvoldoende deskundig en multidisciplinair volgens het Vlaams parlement. Men vindt dat de toeleiding en de stap naar de Bijzondere Jeugdbijstand door een professioneel moet gebeuren. Men vindt dat de sluis en bufferfunctie naar gerechtelijke hulp geoptimaliseerd moet worden. Dit moet een naadloos proces worden.

⁵ DEPARTEMENT WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID & GEZIN, *Integrale jeugdhulp. De krachtlijnen van het nieuwe decreet*. Brussel, De Vlaamse Overheid, september 2012.

⁶ BERX. E., *cursus welzijnsbeleid*. Hasselt, PXL, 2013. (niet-gepubliceerde cursus)

Als laatste kwam er een aanbeveling die een multidisciplinaire organisatie van screening, diagnose en indicatiestelling trachtte te bekomen. Men wil een samenwerking van alle verschillende disciplines nastreven. Door screening, diagnose en indicatiestelling kan men tot een hulpverleningsvoorstel komen dat multidisciplinair overlegd is. Deze aanbevelingen hebben na overleg geleid tot een strategisch plan integrale jeugdhulp. Hiermee tracht men grote veranderingen door te voeren in de Vlaamse jeugdhulpverlening. Het decreet is tot stand gekomen in 2004 en heeft geleid tot het vernieuwde jeugdhulpverleningslandschap.

2.2 INTEGRALE JEUGDHULP

Het decreet integrale jeugdhulp kwam tot stand in 2004, naar aanleiding van hervormingen en aanbevelingen. Het decreet integrale jeugdhulp van 2004 was een wijziging van het eerste decreet integrale jeugdhulp in 2002, dat er kwam in functie van de experimentele regio's. Het doel van dit decreet integrale jeugdhulp (2004) was om de ontplooiingskansen van minderjarigen en hun ouders te vrijwaren en hun welzijn en gezondheid te bevorderen. Men wilde hiermee een intersectorale afstemming van het jeugdhulpaanbod bekomen. De zes betrokken jeugdhulpsectoren binnen dit decreet zijn Kind en Gezin, de Bijzondere Jeugdzorg, de Geestelijke Gezondheidszorg, het Algemeen Welzijnswerk, de Centra voor Leerlingenbegeleiding en het Vlaams agentschap voor personen met een handicap. Deze werden alle zes betrokken bij het tot stand komen van het decreet. Met dit decreet wil men ervoor zorgen dat deze zes betrokken jeugdhulpsectoren met elkaar zouden samenwerken alsook hun planning op elkaar zouden afstemmen en zich onderling vaker informeren. Men wil deze sectoren niet integreren naar één sector of er één beleidsdomein van maken. Men wil de sectoren wel hun eigenheid laten behouden, maar ze op een andere manier op elkaar afstemmen wat men als integraal beschouwd. Het is noodzakelijk dat binnen deze zes sectoren de afstemming en samenwerking zelf wordt gerealiseerd.

In 2010 heeft er een evaluatie van dit decreet plaatsgevonden waarna men tot zes cliënt – en resultaatgerichte doelstellingen is gekomen. Namelijk:

1. inzetten op de vermaatschappelijking van de jeugdhulp en het vertrekken van de eigen krachten van de cliënt en zijn omgeving;
2. cliënten vlot toegang geven tot de jeugdhulp die ze nodig hebben, zowel in rechtstreeks als het niet- rechtstreeks toegankelijk aanbod, en deze naadloos op elkaar laten overlopen;
3. het meer expliciet verzekeren van de continuïteit in de jeugdhulp;
4. gepast en alert reageren op situaties van verontrusting;
5. het consolideren van een aanbod crisisjeugdhulp waarop hulpverleners permanent een beroep kunnen doen;
6. dat alles met maximale participatie van de minderjarige en zijn gezin.

In elke regio zal er één intersectoraal regionaal overleg jeugdhulp (IROJ) zijn, dat het doorvertalen van de keuzes van het decreet tot op de werkvloer zal begeleiden. Het IROJ is samengesteld uit cliëntvertegenwoordigers, sectorvertegenwoordigers uit de zes sectoren van integrale jeugdhulp, de intersectorale toegangspoort, de dienst voor pleegzorg, de kinderpsychiatrie, de jeugdmagistratuur, de provincie of VGC en een vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap.⁷

Er zal met dit nieuwe decreet meer ingezet worden op zorg op maat en het zet de installatie van de intersectorale toegangspoort op de sociale kaart van de jeugdhulp. In 2012 vond er reeds een voorontwerp plaats van het decreet integrale jeugdhulp. Voor de vervroegde opstart van het decreet is er een pilotoregio aangesteld, namelijk Oost-Vlaanderen. Hier is het decreet grondig uitgetest. Het nieuwe decreet is in werking getreden sedert 1 maart 2014 voor alle provincies. De betrokken ministers in dit decreet zijn Jo Vandeurzen, Minister van Welzijn en Pascel Smet, Minister van Onderwijs. Aan dit decreet zijn heel wat beleidsontwikkelingen voorafgegaan, het was als ware een langdurig proces om de Vlaamse jeugdhulp te optimaliseren.

Er is in Vlaanderen een grote verscheidenheid aan jeugdhulp, wat het soms moeilijk maakt om daadwerkelijk te vinden waarnaar je opzoek bent. Dit komt doordat het jeugdhulplandschap te weinig transparant en te versnipperd is. Hierdoor kan het voorkomen dat sommige hulpvragers door de mazen van het net vallen. Men tracht met IJH elke jongere zo snel mogelijk te helpen met zijn probleem, en op het juiste spoor van hulpverlening te brengen.

De eerste hulp of de rechtstreeks toegankelijke hulp is niet altijd voldoende. Vandaar dat men op het idee gekomen is om met een intersectorale toegangspoort te werken. Deze fungeert als het ware als 'toegang' tot de niet-rechtstreekse hulpverlening. Dit kan inhouden dat men opgenomen wordt in een voorziening voor een langdurige of intensieve begeleiding.

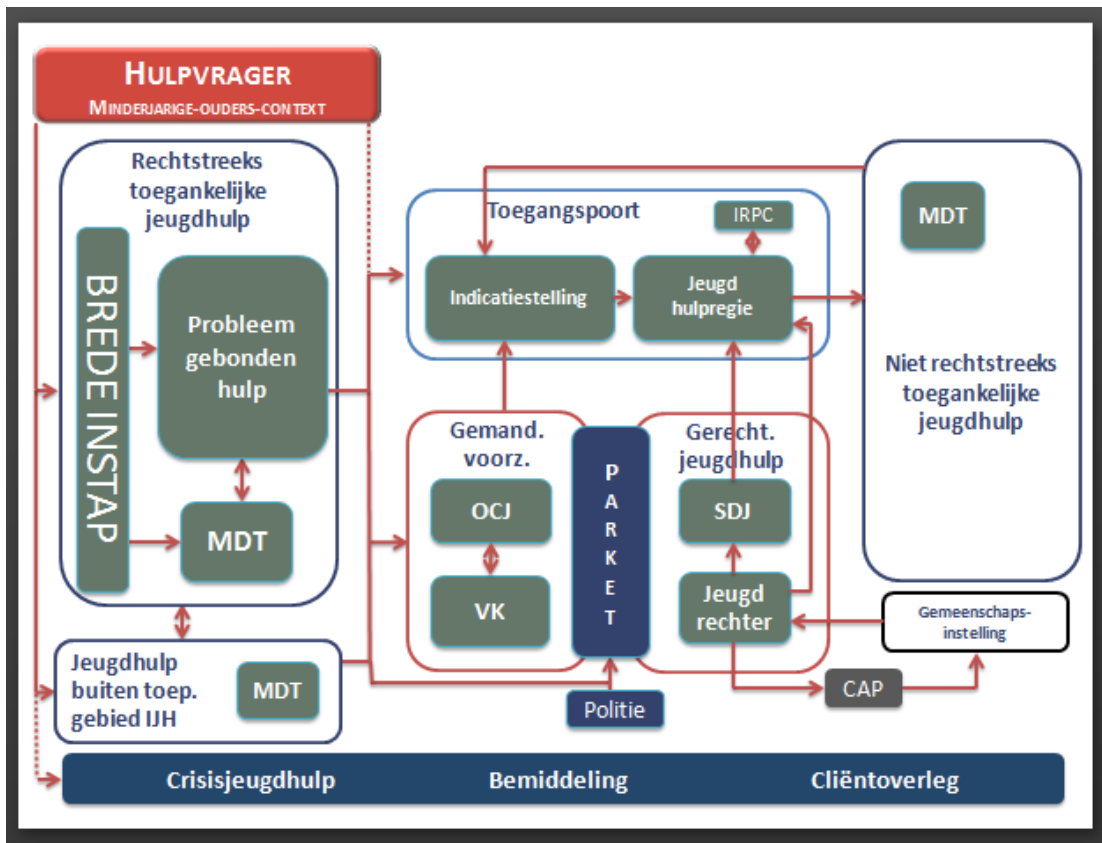
"Essentieel is de keuze voor het ondersteuningscentrum jeugdzorg (OCJ) en de vertrouwenscentra kindermishandeling (VK) als gemandateerde voorzieningen en voor één intersectorale toegangspoort naar alle niet-rechtstreeks toegankelijke hulp. Verder wordt het rechtstreeks toegankelijke aanbod aanzienlijk verruimd en wil het decreet de continuïteit in de jeugdhulp beter garanderen." Luidt Jean-Pierre Vanhee, Integrale Toegangspoort.⁸

Integrale Jeugdhulp is een beleidsproces dat de Vlaamse jeugdhulp wil optimaliseren. Maar niet alle jeugdhulp valt hier onder. Zo vallen bijvoorbeeld kinder- en jeugdpsychiatrie of de drughulpverlening niet onder de sectoren. Deze diensten zijn niet onmiddellijk in de hervorming betrokken. Maar uiteraard zullen ook zij zich opnieuw moeten positioneren en afstemming zoeken met de nieuwe spelers.

⁷ VLAAMSE OVERHEID, IROJ. *Internet*, z.j.
(<http://www4wvg.vlaanderen.be/wvg/ijh/vlaanderen/iroj/Paginas/default.aspx>)

⁸ GEERAERT, G., Stap voor stap naar integrale jeugdhulp. *Internet*, 12 juni 2013.
(<http://www.weliswaar.be/nieuws/p/detail/stap-voor-stap-naar-integrale-jeugdhulp>)

2.2.1 SCHEMA JEUGDHULPLANDSCHAP⁹

Dit schema biedt u een voorstelling van het vernieuwde jeugdhulpverleningslandschap sinds de start van het nieuwe decreet integrale jeugdhulp. Deze biedt een overzicht van alle hulpaanbod gepositioneerd ten opzichte van de twee belangrijkste nieuwkomers, namelijk de intersectorale toegangspoort en de gemandateerde voorzieningen.

Het schema zal in het kort toegelicht worden.

Wanneer iemand een hulpvraag stelt, komt deze bij de **RTJ** terecht. De **rechtstreeks toegankelijke hulp** bestaat uit heel veel verschillende modules of hulpvormen. Op al deze modules kan rechtstreeks beroep gedaan worden, maar soms weet de cliënt niet waar hij precies moet aankloppen met zijn hulpvraag. Vandaar dat de brede instap van de RTJ een belangrijke rol speelt. Deze **brede instap** bestaat uit een aantal diensten van drie sectoren, namelijk: CLB, K&G, AWW. Hier kunnen de cliënten terecht met al hun hulpvragen rond jeugdhulp. Zij zullen samen met de cliënt de vraag verhelderen, advies en korte hulp aanbieden, het aanbod verhelderen en gericht doorverwijzen indien nodig. Deze organisatie berust op het feit om de toegankelijkheid van de hulp te verbeteren en bevorderen. Men tracht hiermee door zo weinig mogelijk stappen te ondernemen, bij de juiste hulp terecht te komen. Wanneer er nood is aan een specifiek aanbod dat zich richt op een bepaalde problematiek, dan kan de cliënt terecht in de probleemgebonden hulp. De cliënt kan hier terecht komen op verwijzing van de brede instap maar kan hier ook zelf vrij binnenstappen.

⁹ BERX. E., *cursus welzijnsbeleid*. Hasselt, PXL, 2013. (niet-gepubliceerde cursus)

Bij het **MDT** kan je terecht indien er onduidelijkheid is over de juiste aard van de problematiek of de in te zetten hulp. Zij zullen dan een diagnostiek aanleveren.

In **crisisjeugdhulp**, wordt rechtstreeks aanmelden door de cliënt mogelijk. Deze mogelijkheid was er voordien niet, maar is ook nu nog vrij beperkt. Men heeft de mogelijkheid om zich te wenden tot een hulp- of dienstverlener, vb. in het weekend of 's avonds laat.

Het **cliëntoverleg** blijft grotendeels bestaan zoals we dit reeds kennen. In dit cliëntoverleg staat de afstemming van de hulpverlening centraal. Wanneer meerdere hulpverleners in één gezin actief zijn komen zij samen met de cliënt en betrokkenen uit het sociaal netwerk om hun werkwijze gecoördineerd op elkaar af te stemmen. Dit alles gebeurt onder leiding van een onafhankelijke voorzitter.

Bemiddeling is een nieuw gegeven. Dit is er gekomen om in te zetten op vastgelopen conflicten over de hulpverlening te ontknopen. Hierbij wordt er door een onafhankelijk bemiddelaar samen met de jongere, zijn ouders en de hulpverleners naar manieren gezocht om de hulpverlening terug op gang te laten komen. Hiermee wil men voorkomen dat zwaarder ingrijpen in de situatie noodzakelijk wordt.

De **toegangspoort** biedt de mogelijkheid om doorgestroomd te worden naar de **niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp**. Hier komt een cliënt samen met zijn hulpverlener terecht. Wanneer de hulpverlener samen met zijn cliënt vaststelt dat er nood is aan ingrijpende hulp, komt men hier terecht. M.a.w. wanneer de context van de cliënt onvoldoende ondersteuning biedt. In principe kan elke hulpverlener hier een aanmelding van zijn cliënt doen. De enige voorwaarde is dat deze geregistreerd moet zijn in E-health, dit is nodig om toegang te krijgen tot het A-document. Cliënten kunnen in zeer uitzonderlijke situaties zelf de stap zetten naar de toegangspoort, hier moet bijvoorbeeld al initiatief tot bemiddeling voor genomen zijn. Deze **ITP** is er gekomen om te vermijden dat een cliënt zonder de rechtstreeks toegankelijke hulp te verkennen een beroep doet op ingrijpende **NRTJ**. Zo wordt soms te snel te zware hulp ingezet. In de NRTJ zit de zwaarder gewogen hulp vanuit BJB, VAPH en K&G. Bijvoorbeeld een verblijf voor kinderen van lange duur, kamertraining, dagopvang,...

Het omgaan met verontrusting is een verantwoordelijkheid van elke hulpverlener. Maar wanneer je als hulpverlener, team of organisatie hierin vast loopt kun je ondersteuning vragen van een **gemandateerde voorziening (GV)**. Er zijn twee 2 GV's: de **Ondersteuningscentra Jeugdzorg** en het **Vertrouwenscentra Kindermishandeling**. Deze hebben beiden een eigen expertise maar hanteren dezelfde instroomcriteria en handelen volgens dezelfde processen.

De gemandateerde voorziening bezit een specifiek mandaat om tussen te komen in verontrustende situaties, dit om uit te zoeken of hulpverlening noodzakelijk is voor de veiligheid of ontwikkeling van een minderjarige. Ook als de ouders en/of kinderen dat niet zien zitten. Zij zullen dus onderzoeken of het inschakelen van hulp maatschappelijk noodzakelijk is. Wanneer er inderdaad verdere hulp noodzakelijk is zijn er 2 vormen die

de GV kan aannemen. Als eerst is er observerend casemanagement. Hierbij zal de GV een observerende positie innemen en volgt ze de hulpverlening van op afstand. Bij interveniërend casemanagement fungeert de GV als aanklampende hulpverlening. Zij zullen hierbij de hulpverlening zelf organiseren en van dichtbij opvolgen. Indien er NRTJ nodig is, kan de GV een aanvraag doen bij de ITP en als MDT een indicatiestellingsvoorstel aanleveren. Men stapt dus niet naar een GV om een bepaalde vorm van aanbod te bekomen. Maar wel wanneer er nood is aan het creëren van een aanklampende context waardoor de hulpverlening toch mogelijk blijft binnen de vrijwilligheid. Het is immers niet omdat er sprake is van verontrusting of maatschappelijke noodzaak dat er noodzakelijk NRTJ nodig is. Het werken aan vrijwillig aanvaarde hulp is aan van de belangrijkste doelstellingen van de gemandateerde voorzieningen.

De **gerechtelijke jeugdhulp** treedt op wanneer er sprake is van **verontrusting**, zonder vrijwillig aanvaarde hulp. Het **parket** ontvangt hierbij een melding van verontrusting door de GV, politie of via gewone burgers. In bepaalde gevallen kunnen ook hulpverleners hun beroepsgeheim doorbreken en situaties van kindermishandeling rechtstreeks melden aan het parket (art. 458 bis SW, noodtoestand). Wanneer er een melding bij het parket binnenkomt, kunnen zij dit, indien nodig, via de jeugdrechter vorderen. Deze zal op zijn beurt een vonnis uitspreken over de situatie van de minderjarige(n).

De **jeugdrechter** kan een jongere ook verwijzen naar een gesloten federaal centrum (Everberg) of naar een (gesloten of halfopen) gemeenschapsinstelling (Mol, Beernem, Ruiselede). In zulke situaties komt de toegangspoort niet tussen maar wordt er gewerkt via het centraal informatie en aanmeldpunt.

De voorziening waarin ik stage loopt situeert zich in de Bijzondere Jeugdbijstand. Deze bevindt zich dus achter de toegangspoort, bij de niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp.

"Het decreet van vandaag is op zijn beurt geen eindpunt. Ik stel me voor dat het dit jaar in uitvoering gaat en in 2017-2018 opnieuw wordt geëvalueerd. Dan volgt er vermoedelijk een aanpassing die de intersectorale samenwerking - dankzij de staatshervorming, de overdracht van bevoegdheden en de opgedane ervaring - nog effectiever maakt. Op dat moment kunnen bepaalde sectoren nog nauwer betrokken worden." Vertelt Jean-Pierre Vanhee, Integrale Toegangspoort in een artikel dat verscheen in de Welliswaar.¹⁰

¹⁰ GEERAERT, G., Stap voor stap naar integrale jeugdhulp. *Internet*, 12 juni 2013 (<http://www.weliswaar.be/nieuws/p/detail/stap-voor-stap-naar-integrale-jeugdhulp>)

2.3 EXPERIMENTEEL MODULAIR KADER¹¹

Het experimenteel modulair kader vormt samen met de integrale jeugdhulp de opstart van wat er gezien kan worden als één van de grootste wijzigingen binnen de jeugdzorg van de afgelopen 35 jaren. Het EMK zal in werking treden op 1 januari 2014 voor de voorzieningen die hiermee ingestapt zijn. Deze voorzieningen treden mee in de ombouw naar een gemoduleerde organisatie. Tevens worden ook de onthaal-, oriëntatie-, observatiecentrums en de centra voor integrale gezinszorg erkend volgens de EMK modaliteiten.

Elke organisatie die de instap in het EMK gewaagd heeft, kan zelf kiezen welke invulling hij geeft aan dit kader en kan de vormgeving ervan zelf bepalen. De kernaspecten waaraan voldaan moet worden kunnen een inspirerend kader vormen om verder aan de slag te kunnen.

De oorsprong van het EMK ligt in een combinatie van verschillende tendensen. Een aantal hiervan zijn: aanzet tot flexibelere financiering, rationalisering van het uitbreidingsbeleid, regulariseren van het projectmatig aanbod. Hiermee komt de focus van de jeugdhulpverlening te liggen op flexibele cliënttrajecten. Deze zijn op maat van de cliënt, waarbij de klemtoon ligt op het werken met en het betrekken van de context van de minderjarige. "Modulair" slaat terug op het indelen van het aanbod binnen de voorzieningen in verschillende modules. Dit vanuit het oogpunt op maat te werken van de jongere en diens context. Afhankelijk van de nood van de jongere zal deze gebruik kunnen maken van één of meerdere modules binnen een voorziening.

Binnen het EMK is er een kader gevormd waarbinnen een meer vraaggerichte hulpverlening georganiseerd worden die naadloos aan te passen is aan evaluerende vragen gedurende het hulpverleningstraject. Het hulpverleningspakket van de jongeren wordt samengesteld op basis van de noden en mogelijkheden van minderjarige en zijn context, waarna dit verteld wordt in één of meerdere modules. Bepaalde modules kunnen uitgeschakeld of toegevoegd worden tijdens het hulpverleningstraject, dit zal dan vastgelegd worden in een nieuwe beschikking.

2.3.1 DE MODULES

De modules zijn opgebouwd uit een aantal typemodules, deze worden waar relevant nog gedifferentieerd naar frequentie, intensiteit en duur. Deze opbouw van modules wordt aangeboden, zodat alle componenten van de hulpverlening erin vervat zitten. De basis voor de technische en budgettaire berekening wordt gevormd door de typemodules. Deze zijn nodig voor de samenstelling van de enveloppenfinanciering, waarover een voorziening/organisatie zal beschikken.

¹¹ JONGERENWELZIJN, *Het experimenteel modulair kader. Een inspiratiebundel voor organisaties die instappen in 2014*. Hasselt, Jongerenwelzijn, 2013.

2.3.1.1 Typemodule contextbegeleiding

Binnen het vernieuwde hulpverleningsschap wordt contextbegeleiding als centrale module gezien. Wat vroeger als thuisbegeleiding, gezinsbegeleiding, netwerkbegeleiding,.. gezien werd valt nu onder de noemer van contextbegeleiding. Het omvat dus meer dan enkel contacten met moeder en/of vader. Contextbegeleiding omvat de aan de hulpverleningsdoelstellingen gekoppelde begeleidingscontacten in en met het netwerk van de jongeren. Hieronder vallen de hulpverleningscontacten met school, CLB, trainer van de hobbyclub, dokter,.. Alsook de individuele begeleidingscontacten met een jongere worden in deze module gevat. De contacten die in deze module vervat zitten, zijn dus in principe face-to-face contacten. Contextbegeleiding kan dus zowel in de context als in de organisatie voorkomen. Deze module is ook terug te vinden binnen "De Weijers".

2.3.1.2 Typemodule Contextbegeleiding in functie van Autonoom Wonen

Onder deze module werd vroeger begeleid zelfstandig wonen bedoeld, zowel voor erkende diensten voor BZW als vanuit de begeleidingstehuizen. Inhoudelijk staat deze begeleiding sterk aan bij contextbegeleiding. Door het experimenteel modulair kader wordt de module contextbegeleiding in functie van autonoom wonen een aparte module, bovendien vertrekt deze vanuit de contextbegeleiding.

2.3.1.3 Typemodule dagbegeleiding in groep

Met deze module wil men het begeleidingsaanbod van het dagcentra een plaats geven binnen het moduleaanbod. Laagdrempelige begeleiding in groep in combinatie met een sterke contextgerichtheid vormt een meerwaarde binnen de hulpverlening. Met deze module wordt niet hetzelfde bedoeld als "dagbesteding". Dagbegeleiding wordt beschouwd als naschools en ondersteunend en dus niet als schoolvervangend. De module dagbegeleiding in groep wordt gekoppeld aan de module contextbegeleiding.

Dagbegeleiding is de gerichte begeleiding van de minderjarigen gedurende een deel van de dag en omvat hoofdzakelijk de periode na schooltijd en vakantieperiodes.

2.3.1.4 Typemodule verblijf

Het typemodule verblijf omvat de begeleiding van een jongere waaraan ook een overnachting in de voorziening is gekoppeld. Ook hieraan zal steeds de module contextbegeleiding gekoppeld worden. Deze verblijfsfunctie zal verder gedifferentieerd worden naar verblijf van gemiddeld één tot drie nachten per week en kan gezien worden als eerder gezinsondersteunend. Alsook het verblijf van gemiddeld vier tot zeven nachten, deze zullen eerder als gezinsvervangend fungeren. Deze module wordt ook aangeboden binnen "De Weijers".

2.3.1.5 Typemodule ondersteunende begeleiding

Hieronder vallen alle pedagogische projecten, deze kunnen zowel los van of gekoppeld aan andere modules ingezet worden.

2.3.1.6 Typemodule kortdurende (crisis)verblijf

Jongeren die nood hebben aan een kortdurend crisiverblijf kunnen gebruik maken van deze module. Dit kan gaan om jongeren uit de eigen voorziening, maar ook aan externe jongeren. De gemiddelde intensiteit van het verblijf omvat één tot drie nachten per week.

2.3.2 MOGELIJKHEDEN EN UITDAGINGEN OP ORGANISATORISCH VLAK

Het EMK oefent een grote invloed uit op het hulpverleningschap en in het bijzonder op organisatieniveau, dit komt door de mogelijkheden die het EMK biedt aan de voorzieningen. Men wil organisaties uitdagen om het eigen kader te gaan evalueren en aan te passen om zo meer in te zetten op zorg op maat, ook wil men uitnodigen om hun sterktes in te zetten. Wijzigen op vlak van samenstelling van de leefgroep, personeelsmanagement, innovatieve projecten,.. worden mogelijk gemaakt door de instap in het EMK.

Een transparant en duidelijk beeld creëren van de eventuele vernieuwingen binnen de werking van de voorziening vormt de eerste stap om goed van start te kunnen gaan. Dit zowel ten aanzien van de cliënt, de verwijzende instanties en de eigen medewerkers. Hiermee wordt bedoeld welke modules er worden aangeboden, welke trajecten er mogelijk zijn binnen de voorziening, hoe het team is samengesteld,...

Het beheer op organisatieniveau zorgt voor het stimuleren van de organisaties tot sociaal ondernemerschap, dit komt terug in de enveloppenfinanciering. Dit biedt de organisatie meer mogelijkheden om een invulling te geven aan specifieke noden en uitdagingen van de voorziening. Ook het flexibel inzetten van de verschillende modules is een vorm van beheer op organisatieniveau. Een andere doelstelling is de registratie van het aantal contexturen. Deze dient om zicht te krijgen op de totale inzet van de organisatie en niet op cliëntniveau.

Voor de bezetting van de organisatie wordt er gerekend op een minimale bezetting van 80% van de erkende modules. De bezetting wordt gerekend op het totaal aantal modules waarvoor de organisatie erkend is. De formule hiervoor: de som van het aantal begeleidingsdagen volgens de maatregel in de verschillende typemodules/(totaal aantal modules x 365) x 100. Ook zal er ingezet worden op contextbegeleiding, dit om concreet en in de context te werken. Om de verwachtingen hieromtrent concreet te maken is er per organisatie een streefcijfer vastgelegd. Dit is gebaseerd op de erkenning van een aantal contextbegeleidingsmodules en de intensiteit hiervan. Afhankelijk van de noden van de cliënt varieert de intensiteit hiervan wekelijks.

2.3.3 REGISTRATIE¹²

Registreren is een belangrijk gegeven binnen het EMK. Het doel voor het registreren is niet het meten van de impact op cliëntniveau, maar wel wat de gevolgen zijn op organisatieniveau. Zo kan men nagaan of er verandering merkbaar is voor de bezetting en wat de effectieve inzet van de modules is. Hiermee wil men de gemiddelde inzet van de organisaties voor de verschillende modules nagaan.

De registratie wordt gekoppeld aan kwartaalstaten. Hierbij kan men relevante en correcte gegevens meten. De gegevens die geregistreerd moeten worden, noemt men bezetting en benutting. Deze kan men op twee manieren meten. De eerste manier houdt de koppeling van een jongere aan één of meerdere modules binnen een organisatie in. Dit aan de hand van een hulpverleningsbeslissing/beschikking waarmee de bezetting van de organisatie gemeten kan worden. Bij de tweede manier wordt het gebruik van deze modules gemeten in termen van frequenties, intensiteit en duur. Hiermee wordt de benutting gemeten. Om al deze zaken te kunnen registreren is het modulair kwartaal ontwikkeld.

Onder de module contextbegeleiding, over welke Huis "De Weijers" beschikt, verstaat men volgende contacten: de aan hulpverleningsdoelstellingen gekoppelde begeleidingscontacten en de individuele begeleidingscontacten met de jongeren. De contacten die geregistreerd moeten worden, moeten aan een aantal voorwaarden voldoen. Deze moeten face-to-face verlopen in aanwezigheid van jongere of context en begeleider. De contextbegeleiding kan zowel in de context als in de organisatie gebeuren. Dit wil zeggen dat wanneer er een gesprek plaatsvindt in de context, dit buiten de voorziening doorgaat. Van elk contactmoment moet er een neerslag te vinden zijn in een individueel dossier van de jongere.

Al deze contacten worden geregistreerd en doorgegeven per kwartaal. In De Weijers verblijven 10 jongeren, dit wil zeggen dat men aan 10 contexturen per week moet komen. Dit komt neer op 1 uur, per week, per jongere.

Over de wijze van registratie zijn er geen gegevens bekend. Jongerenwelzijn biedt hieromtrent een invulformulier aan waarin het totaal aantal uren doorgegeven dienen te worden. Om deze individuele contacten te registreren is er echter geen registratiesysteem uitgewerkt. Hiervoor dienen de voorzieningen zelf een systeem te ontwerpen.

¹² JONGERENWELZIJN, *Handleiding EMK*. Hasselt, Jongerenwelzijn, 2013

2.4 INDIVIDUELE BEGELEIDING

"Individuele begeleiding" (IB) krijgt een centrale plaats doorheen dit eindwerk. De noden van Huis De Weijers liggen in het bijsturen en extra inzetten op de interne IB. Vandaar dat er in dit deel een theoretische onderbouwing gelegd wordt rond de inhoud en werkingsprincipes binnen de individuele begeleidingsrelatie. Hiermee hoop ik duidelijkheid te creëren rond wat de IB precies inhoudt.

2.4.1 WAT IS INDIVIDUELE BEGELEIDING?^{13 14}

In een individuele begeleiding wordt de jongere ondersteund bij persoonlijke vragen of problemen. Er wordt vertrokken vanuit de hulpvraag van de jongere (en zijn context), dit alles gebeurt tevens ook op het tempo van de jongere zelf.

Binnen een IB wordt er meestal een hulpverleningsplan opgesteld. Hierin worden werkpunten of te bereiken doelen opgenomen. Deze worden in samenspraak met de jongere (en zijn context) geformuleerd. Aan deze punten of doelen wordt er samen met de individuele begeleider gewerkt, stap voor stap.

De begeleiding komt meestal voor in de vorm van gesprekken, maar er kunnen ook kleine taken of acties opgenomen worden. De intensiteit van de begeleidingen hangt af van zowel begeleider als jongere.

De begeleider volgt gedurende het hele verblijf het dossier van de jongere op en is hier volledig van op de hoogte. Dit houdt in dat hij ook de contacten met de omgeving van de jongere voor zijn rekening neemt. Hiermee wordt bedoeld gezin, andere familieleden of belangrijke betrokkenen, school,...¹⁵ De individuele begeleider fungeert dus als vaste vertrouwenspersoon en aanspreekpunt voor zowel jongere als zijn context.

De basis voor een goede individuele begeleiding ligt bij de vertrouwensband tussen jongere en hulpverlener en de bereidheid tot hulpverlening.

¹³ (Red.) JAC, Individuele begeleiding. *Internet*, 2012.
(<http://www.jac.be/individuele-begeleiding>)

¹⁴ (Red.) CAW, Individuele begeleiding. *Internet*. 2012
(<http://www.caw.be/individuele-begeleiding>)

¹⁵ DRUPAL, Info voor jongeren en ouders. *Internet*. 2013
(http://www.tpasrel.be/info_jongeren_ouders)

2.4.2 INDIVIDUELE BEGELEIDER

Een individuele begeleider kan ook wel coach of mentor genoemd worden. Dit is een groepsleider, die een aantal specifieke taken en verantwoordelijkheden op zich neemt ten aanzien van meestal één jongere. Deze kan gezien worden als zijn pupil, en kan dan ook van zijn volle aandacht genieten op individuele begeleidingscontacten. Voor andere jongeren zijn zij meestal gewone groepsbegeleiders.¹⁶ Het doel hiervan is om het proces van verandering te stimuleren bij de jongere.

De taken van een individuele begeleider kunnen in principe opgedeeld worden in vijf kerntaken. Namelijk:

- 1 creëren van een optimale begeleidingsrelatie met de jongere;
- 2 individuele ondersteuning bieden bij het veranderingsproces van de jongere;
- 3 het overzicht en beheer over het dossier van de jongere goed kunnen beheersen;
- 4 de verschillende elementen binnen de individuele begeleiding afstemmen op het ruimere zorgtraject;
- 5 een bijdrage leveren tot een optimale samenwerking binnen het team, door overleg en afstemming.¹⁷

Naast deze taken is het ook van belang om over een aantal kwaliteiten te beschikken. Een aantal kwaliteiten kunnen zijn verantwoordelijkheidszin, zelfreflectie, geloof in verandering, empathie, geduldigheid, flexibiliteit, gesprekstechnieken beheersen ...

Om aan een goede individuele begeleiding te doen, is het van belang om over zelfinzicht te beschikken. Door de continue wisselwerking en het werken met kinderen en adolescenten in moeilijkheden, kunnen er soms confronterende aspecten van zichzelf of eigen verleden komen bovendrijven. Daarom is het van belang om zich bewust te worden van zijn eigen geschiedenis en leefwereld. Wanneer er onverwerkte of pijnlijke zaken naar boven komen in een IB, kan dit zorgen voor weerstand of stug lopen van de relatie tussen begeleider en jongere.

Door zicht te krijgen op het eigen functioneren en de eigen leefwereld, kan men zich bewust worden van eigen aandachtspunten, kwaliteiten, accenten, karaktereigenschappen, valkuilen,... Dit zelfinzicht brengt met zich mee, dat men persoonlijk sterker staat en meer aankan.¹⁸

¹⁶ Slot, N.W., & Spanjaard, H.J.M., *Competentievergroting in de residentiële jeugdzorg*. Baarn, ThiemeMeulenhoff, 2009

¹⁷ DE LEO, J., DENYS, R., PLESSERS, L., STESENS, M., VAN ASTEN, S., VERLEE, N., *De individuele begeleidingsrelatie in een situatie zonder gebruik van onlinehulpverlening binnen de bijzondere jeugdzorg*. Hasselt, 2013.

¹⁸ (Red.) KERN, Opleiding individuele begeleiding van kinderen en jongeren. *Internet, z.j.* (<http://users.skynet.be/kern/kindopl.html>)

Naast zelfinzicht, is inzicht in de ontwikkelingspsychologie ook van belang. Een groot deel van de belangrijke ontwikkelingen vindt plaats voor het achttiende levensjaar. Vandaar dat hier veel aandacht een besteed dient te worden. Dit is nodig om de kinderen en adolescenten zo vlot mogelijk te kunnen begeleiden in dit proces.

Systemisch denken speelt ook een grote rol binnen de individuele begeleiding in de Bijzondere jeugdzorg. De kinderen/jongeren worden steeds voorbereid op een terugkeer naar huis, vandaar dat het van belang is om de context zoveel mogelijk te betrekken binnen de individuele begeleidingen. Door de context steeds te blijven betrekken binnen dit proces, kan het kind gepositioneerd worden binnen dit netwerk van relaties.

Het verdiepen in veel voorkomende stoornissen en problematieken, biedt een meerwaarde in de begeleiding van deze kinderen. Zo is het noodzakelijk om te weten hoe men hiermee om moet gaan en welke maatregelen er bijvoorbeeld genomen moeten worden, opdat het kind de kans krijgt zich zo goed en volledig mogelijk te ontplooiën. Een veel voorkomende stoornis is bijvoorbeeld de hechtingsstoornis. Deze aandoening ontwikkelt zich in de eerste vijf levensjaren van het kind. De oorzaak hiervan ligt meestal bij een onveilige of onvoldoende verzorgende omgeving. Wanneer een kind aan deze stoornis lijdt, slaagt het er niet in om zich op een gepaste wijze te hechten aan hun ouders of andere verzorgende personen. Dit zet zich voort in de volgende levensjaren. Wanneer deze kinderen binnen de voorziening terecht komen, is het van belang om rekening te houden met deze stoornis en hier op een gepaste wijze mee om te gaan. Vandaar het belang aan inzicht in deze stoornis.¹⁹

2.4.3 BINNEN DE BIJZONDERE JEUGDZORG

In zowat elke voorziening binnen de Bijzondere Jeugdbijstand krijgen de kinderen en jongeren een individuele begeleider toegewezen. Hiermee worden op regelmatige tijdstippen gesprekken gevoerd. Het kind kan bij hem/haar terecht wanneer het zit met problemen, bezorgdheden of vragen. Naast het voeren van gesprekken, kunnen er ook ondersteunende interventies geboden worden. Zoals helpen bij het stoppen met roken of drugs gebruik, ondersteunen bij het zoeken naar werk of een woning,...²⁰

Deze individueel gerichte aandachtsmomenten worden extra vrij gemaakt om te werken rond bijvoorbeeld gedrag, emoties, geschiedenis, gezinssituatie, het aanleren van sociale vaardigheden,... Tijdens deze momenten krijgt de jongere de kans om diepgaande gesprekken te voeren, zijn gevoelens en gedachten te uiten bij een persoon die hij/zij in

¹⁹ Reactieve hechtingsstoornis. *Internet*, 2 april 2014.

(http://nl.wikipedia.org/wiki/Reactieve_hechtingsstoornis)

²⁰ (Red.) KERN, Opleiding individuele begeleiding van kinderen en jongeren. *Internet*, z.j. (<http://users.skynet.be/kern/kindopl.html>)

vertrouwen neemt.²¹ Hierbij kan het nuttig zijn om bepaalde methodieken of spelvormen toe te passen.

De individuele begeleider fungeert als de vertrouwenspersoon van de jongere. Vandaar dat de individuele begeleider meestal een andere persoon is dan de gezinsbegeleider.²² Wanneer het niet klikt of er geen sprake is van wederzijds respect tussen begeleider en jongere, is er in de meeste voorzieningen plaats voor een switch. Dit wil zeggen dat er de mogelijkheid is om te wisselen van individuele begeleider.

In de Bijzondere jeugdzorg wordt er gewerkt met handelingsplannen. Hierin worden de hulpverleningsdoelstellingen van de jongere opgenomen. Aan de hand van deze doelstellingen zullen er gesprekken, methodieken, spelvormen toegepast worden. Het is de bedoeling dat er binnen de IB gewerkt wordt aan deze doelstellingen, men tracht deze hiermee te verbeteren en er een positieve evolutie in te brengen. Binnen vzw De Walhoeve heeft men een bruikbaar stappenplan opgesteld om samen met doelen aan de slag te gaan.²³ (Zie bijlage 1)

2.4.4 BRUIKBARE METHODIEKEN

Binnen de individuele begeleidingen in de BJB worden verschillende methodieken toegepast. Deze kunnen dienen om dieper in te gaan op de context of het ruimer netwerk van de jongere, zoals een ecogram, genogram, het maken van een familiestamboom,... Maar ook om dieper in te gaan op gebeurtenissen, ervaringen, posities binnen het gezin of gevoelens zijn er heel wat bruikbare methodieken. De DUPLO-methodiek, is een methodiek die dikwijls ingezet wordt om met kinderen en jongeren te werken.

²¹ DE WALHOEVE VZW, Individuele begeleiding. *Internet*, 25 september 2013. (<http://www.dewalhoeve.be/?p=409>)

²² VZW DE TOTEM, Pijlers. *Internet*, 2012. (<http://www.vzwdetotem.be/pijlers.php>)

²³ VZW DE WALHOEVE, Hoe we aan doelen werken. *Internet*, 2011. (http://www.dewalhoeve.be/?page_id=463)

Het is van belang dat men als begeleider gaat zoeken naar de methodiek die het best aansluit bij het cliëntsysteem. Wanneer men vertrekt vanuit de hulpverleningsdoelstellingen en noden van de cliënt en zijn context, kan men de juiste methodiek gaan toepassen.

Verder zullen er drie technieken uitgelegd worden, waarmee er veel gewerkt wordt binnen de individuele begeleiding. Deze zijn bruikbaar om op een andere manier achter het verhaal of de situatie van de jongere te komen. Ook scheppen deze methodieken de kans, om de situatie en mogelijkheden eens vanuit een andere ooghoek te bekijken. Door de zaken visueel voor te stellen, schept men vaak een heel ander beeld. Dit maakt dat sommige zaken hierdoor duidelijker worden, door de visuele voorstelling van het netwerk of een situatie.

2.4.4.1 DUPLO- methodiek²⁴

Deze methodiek kan onder de contextuele benadering geplaatst worden. De basisgedachte van deze contextuele visie is de invloed van het kerngezin als basis voor het vormen van vertrouwensvolle relaties. Binnen de Bijzondere Jeugdbijstand bevinden zich meestal kinderen die kampen met hechtingsproblemen, waardoor dit een werkbare methode vormt. Het kan extra steun bieden om door middel van deze methodiek terug te gaan naar gebeurtenissen en samenstelling van en binnen het kerngezin.

Door middel van deze methodiek kan men het verhaal van de cliënt beter in beeld brengen op een visuele, overzichtelijke en duidelijke manier. Naast het visualiseren, kan men de opstelling van de DUPLO- poppetjes verbaal bespreken. D.m.v. DUPLO-poppetjes en ander materiaal wordt het probleem van de cliënt duidelijk verbeeld en de innerlijke dialoog zichtbaar gemaakt en gestimuleerd. Door de beleving van de cliënt concreet op tafel te zetten kunnen relaties en de beleving ervan duidelijk worden. Op deze manier kan men huidige relaties voorstellen aan de hand van de poppetjes, waarna men dieper kan ingaan op de evolutie en eerdere geschiedenis van deze relatie. Het verleden wordt tegelijkertijd erbij geplaatst door de onomkeerbare verbondenheid tussen het heden en verleden. De invloed van het verdelen van de jongere maakt echter hoe hij/zij nu in het leven en tegenover bepaalde relaties/gebeurtenissen staat. Deze methodiek werkt ondersteunend op de verbale communicatie. Het biedt de mogelijkheid om tot een ander perspectief te komen. De DUPLO- methodiek is namelijk een middel om de relaties en posities binnen een gezin duidelijk voor te stellen. Dit met de nodige krachten en lasten.

In deze methodiek maakt men gebruik van kleine poppetjes in allerlei maten, soorten, generaties en culturen. Daarbij wordt er gebruik gemaakt van allerlei ander materiaal zoals stokjes, blokjes, schatkisten, gekleurde schijfjes, touwtjes enz. Deze staan symbool voor bepaalde gegevens in de situatie, zoals onmacht, onrecht, kwaliteiten, valkuilen of dingen die overbrugd moeten worden. Maar ook om de rang en hiërarchie aan te geven

²⁴ GIELEN, D., *'DUPLO®: Enkel kinder- en therapiespel?' De invalshoek van het maatschappelijk werk in de DUPLO®-methodiek. 2008.*

binnen een situatie. Door middel van deze materialen kunnen er talenten, vaardigheden, kwetsuren, ervaringen, enz. op een visuele manier weergegeven worden. Met behulp van deze symbolen kan de externe en interne werkelijkheid van de cliënt worden voorgesteld. Dit gebeurt steeds in samenspraak met de cliënt, hij/zij geeft zijn werkelijkheid weer. De hulpverlener kijkt mee en treedt in dialoog over de popjes die er opgesteld zijn. De cliënt identificeert zich meestal automatisch met het materiaal en zet zijn situatie zelf neer op tafel. Indien nodig kan de hulpverlener hem/haar hierin ondersteunen en begeleiden.

Dit is een zeer bruikbare en handige methode binnen de Bijzondere Jeugdbijstand, omdat deze kinderen/jongeren vaak een hele rugzak aan ervaringen met zich meedragen vanuit hun kerngezin of pleeggezin. Door middel van de situaties, trauma's, relaties,... visueel voor te stellen, komt men tot een breder beeld. Deze methodiek kan maakt het vertellen over de situatie vaak gemakkelijker. Vandaar dat dit een veel gebruikte techniek is binnen de hulpverlening van de BJB.

2.4.4.2 Genogram/ Ecogram

Genogrammen en ecogrammen zijn methodieken die de familiebanden of het sociaal netwerk visualiseren. Hierbij wordt de betekenis of sterkte van de relatie duidelijk weergegeven d.m.v. symbolen.

Het ecogram schetst een visueel beeld over het sociale netwerk van de jongere. Dit biedt de mogelijkheid om de ruimere context rond de jongere weer te geven. Hierdoor worden de bruikbare hulpbronnen vanuit de omgeving van de cliënt duidelijk weergegeven. Het sociaal netwerk omvat een groepering van mensen waarmee de cliënt een min of meer duurzame relatie bezit. Dit kan bijdrage tot een netwerk van ondersteunende figuren. Wanneer men samen met zijn jongere een visuele samenstelling maakt van alle betrokkenen in zijn leven, krijgt hij/zij zelf een beeld over de mensen die beschikbaar zijn in zijn/haar omgeving. De relaties die hierin weergegeven worden berusten op een minimale stabiliteit. Door middel van bepaalde symbolen kan men de afstand of betekenis van de relatie weergeven. Vooral bij jongeren waarbij men het gevoel heeft over een beperkt netwerk te beschikken, is het evident om deze methodiek toe te passen. Zo wordt de jongere zich bewust dat hij nog over een behoorlijk netwerk beschikt. Hierbij kunnen er personen boven komen waarvan men niet gerekend had op ondersteuning, zoals leerkrachten, burens, verdere familieleden,...²⁵

Het genogram geeft een visueel beeld weer over de familiebanden. Aan de hand van bepaalde symbolen worden de banden, geslachten, huwelijken,... weergegeven. Deze methodiek kan inzetbaar zijn om een breder kader te vormen over de jongere zijn stamboom. Alsook om deze familiale banden opnieuw aan te sterken.

²⁵ HERMANS, S., *het ecogram*, Brussel, Politeia, 2009.

DEEL 3: PRAKTIJK

In het praktisch gedeelte van dit eindwerk zal ik een weergave geven over de veranderingen die de nieuwe regelgeving teweeg brengt binnen "De Weijers", op organisatorisch niveau. Ook ga ik een onderzoek doen naar de huidige werking binnen Huis De Weijers. Hiervoor zal ik een bevraging doen bij het begeleidend personeel en de jongeren die er momenteel verblijven, omtrent de individuele begeleiding binnen de voorziening. Uit deze bevraging zullen er conclusies geformuleerd worden.

Naast de interviews, heb ik de huidige registratie rond de contextbegeleiding onder de loep genomen. Op basis van deze onderzoeken zal ik een aantal aanbevelingen meegeven aan de instelling. Tevens zal ik ook bij een aantal andere voorzieningen binnen de Bijzondere Jeugdzorg navraag doen over hun huidige werking sinds de instap in het experimenteel modulair kader en over hun individuele begeleiding. Ook dit zal gebeuren aan de hand van een bevraging. Dit om na te gaan hoe de andere voorzieningen de individuele begeleiding aanpakken sinds de instap in het EMK.

3.1 VERANDERINGEN OP ORGANISATORISCH NIVEAU BINNEN HUIS DE WEIJERS²⁶

Het nieuwe decreet "integrale jeugdhulp" heeft heel wat veranderingen teweeg gebracht binnen de jeugdhulpverlening. Dit binnen alle zes de sectoren, die nu trachten samen te werken door de invoering van het decreet. Voor de Bijzondere Jeugdzorg heeft dit een enorme evolutie met zich mee gebracht. Er zijn tal van veranderingen die doorgevoerd moeten worden, waardoor het een snel evoluerende en soms complexe situatie gaat worden, waar de voorzieningen hun weg in moeten vinden.

Zoals heel wat Limburgse begeleidingstehuizen binnen de Bijzondere Jeugdbijstand veranderingen ervaren binnen hun werking, is dit ook het geval voor "De Weijers".

Voor Huis De Weijers heeft dit uiteraard ook tal van vernieuwingen met zich mee gebracht. Zo wordt er sinds de instap in het EMK gewerkt met een 'enveloppen financiering'. Er moet meer geregistreerd worden en ze zullen veranderingen moeten doorvoeren binnen het team, de werking maar ook op organisatieniveau.

²⁶ DIRKX, C., directie vzw Huis De Weijers, *Mondelinge mededeling*. Informeel gesprek, 14 april 2014

3.1.1 MEER PERSONEEL

Door de instap in het EMK kunnen ze het personeelskader uitbreiden van 6,5 voltijdse equivalenten (9 medewerkers waarvan 4 voltijds, 5 deeltijds werken) naar 8 voltijdse equivalenten. Voor "De Weijers" betekent dit concreet, dat ze de mogelijkheid hebben om 1,5 equivalent extra aan te nemen binnen de voorziening. Dit heeft ervoor gezorgd dat er een nieuw personeelslid is aangenomen om extra in te zetten op contextbegeleiding in de gezinnen en deeltijds in de leefgroep.

3.1.2 VERHOGING VAN HET AANTAL CONTEXTUREN

Er heeft een tussentijdse telling plaatsgevonden van het aantal contexturen. Ik heb hiervoor een telling uitgevoerd van het aantal uren contextbegeleiding gedurende het eerste kwartaal. Om het aantal uren rond het modulair kader door te geven, moet de benutting geregistreerd worden.

Het registreren van de 'benutting' houdt in dat alle cliëntgerelateerde acties geregistreerd moeten worden. Deze resultaten bieden de mogelijkheid om de eigen werking van de organisatie te evalueren. Onder deze cliëntgerelateerde acties worden de individuele en contextcontacten verstaan, deze vallen onder de noemer 'contextbegeleiding'. In deel 2 vindt u een verdere verdieping over het EMK terug.

Er zouden in de leefgroep van "De Weijers" 10 uur per week geregistreerd moeten worden om aan de kwartaalstaten te voldoen. Dit wil zeggen dat er per kind, 1 uur per week aan contextbegeleiding zou moeten gebeuren. De huisbezoeken, en dus contextbezoeken die plaatsvinden binnen een gezin mogen maar voor één jongere geteld worden. Wij hebben in onze voorziening vier kinderen uit één gezin en twee kinderen uit één gezin, wat maakt dat het aantal uur op huisbezoek bij deze gezinnen maar voor één kind geteld mag worden. Op het moment is er één contextbegeleidster binnen de voorziening, zij staat ook nog in voor alle andere administratieve taken. De intensiteit om elke week bij ieder gezin op huisbezoek te gaan, weegt zwaar door. Zowel op de contextbegeleidster als op het gezin. De contextbegeleidster binnen "De Weijers" tracht om de 2 à 3 weken, afhankelijk van de noden van het gezin op huisbezoek te gaan om de nodige ondersteuning en bijsturing te bieden. Dit is nodig om de terugkeer naar huis zo vlot mogelijk te laten verlopen.

Over de periode van het eerste kwartaal, dat loopt van 1 januari 2014 tot en met 31 maart 2014 zou "De Weijers" aan een totaal van 130 uren contextbegeleiding moeten komen over de hele leefgroep. "De Weijers" kwam in het eerste kwartaal in totaal aan 69.66 uur. Hiermee hebben ze dus een tekort van 60.34 uur in tegenstelling tot het aantal uren dat voorgeschreven staan.

3.1.3 NIEUW REGISTRATIESYSTEEM

Doordat de benutting verplicht geregistreerd en doorgegeven moet worden, is het van belang om met een goed registratiesysteem te werken. Voor de instap in het EMK, werden de contextmomenten ook al 'geregistreerd'. Momenteel wordt gewerkt met verschillende fiches per jongere, waarin de contactmomenten met de jongeren worden opgenomen. Er zijn drie verschillende fiches, namelijk:

- ∞ **tijdsregistratie:** waarin de duur van het gesprek en de doelstelling geformuleerd wordt;
- ∞ **individuele gesprekken:** hierin wordt een korte neerslag gegeven van de besproken doelstelling;
- ∞ **individuele fiche:** hier worden algemene zaken in genoteerd over het dagelijks verloop of bijzonderheden rond de jongere.

Al deze fiches, staan verzameld op een laptop, in Excel documenten. Wanneer er een individueel gesprek heeft plaatsgevonden, moet de jongere dit lezen en goedkeuren. Waarna hij een document ondertekent, dat zich in een map bevindt.

Voor het personeel wordt tijd vrijgemaakt om deze gegevens te registreren. Hiervoor heeft de verantwoordelijke een overlapping van 1 uur in de uurrooster ingebracht.

Sinds de instap in het EMK zal er nog meer geregistreerd moeten worden. Zo moet er van alle gesprekken rond hulpverleningsdoelstellingen met de jongere en zijn context een korte neerslag en tijdsregistratie te vinden zijn. Dit wil zeggen dat alle korte gesprekken die tussendoor gevoerd worden, of alle telefoongesprekken die plaats vinden met jongere of context nu geregistreerd moeten worden. Wat ervoor zorgt dat dit veel meer werk met zich meebrengt. Voor een team dat al jaren ingewerkt is in de voorziening, is het moeilijk om deze veranderingen door te voeren. Zij zijn zodanig ingebed in de structuur en werkwijze van de voorziening, dat er minder gedacht wordt aan het registreren van contactmomenten. Alles moet ook steeds op 1 laptop gebeuren, wanneer deze niet in de buurt is, wordt er soms al eens vergeten om te registreren.

Het is dus de bedoeling, dat het registreren zo eenvoudig en aangenaam mogelijk moet worden voor het personeel, om de werkdruk te verminderen. Vandaar dat de verantwoordelijke van "De Weijers" op zoek is gegaan naar een nieuw registratiesysteem, om dit proces vlotter te laten verlopen. Zo heeft men ook op Limburgs niveau samen gezeten met de verschillende voorzieningen binnen de bijzondere jeugdzorg rond het ontwikkelen van een nieuw registratiesysteem. Er komt heel wat nieuwigheid op deze voorzieningen af, zonder dat er door de overheid een 'systeem' wordt ontwikkeld om deze nieuwigheden in te bedden in de werking van de voorziening. Men moet dus zelf op zoek gaan naar een zo bruikbaar en werkbaar mogelijk registratiesysteem. Iedereen worstelt als het ware met de manier van registratie, waardoor er verschillende systemen zijn uitgewerkt.

Huis De Weijers is een kleine voorziening, waardoor een uitgebreid registratiesysteem niet nodig is. Ze zijn dus op zoek gegaan naar eenvoudig bruikbaar systeem. Zo zijn er uitgekomen bij 'Zorg Online' een systeem dat zijn oorsprong kent in De Meander, een voorziening binnen de gehandicaptenzorg. Hierin wordt er gewerkt met verschillende onderverdelingen, zoals leefgroep, personeel, organisatie,... Net omdat "De Weijers" kleinschalig is, zijn zij gestart met het deeltje 'leefgroep'. Dit hebben ze op maat van hun noden laten uitwerken en wordt tegen eind mei ingevoerd.

Met dit nieuwe registratiesysteem, zal het registreren van de contactmomenten veel vlotter verlopen. Het is een 'online' systeem, waarbij alle gegevens in 'the cloud' worden opgeslagen. Ieder personeelslid zal zijn persoonlijke inlogcode ontvangen, waardoor hij op eender welke computer/laptop kan inloggen en kan registreren. Dus ook van thuis uit, bijvoorbeeld wanneer hij/zij een telefoontje ontvangt van zijn jongere. Alle gegevens en gesprekken zullen nu dus op 1 plaats opgeslagen worden, waardoor het eenvoudiger wordt om dingen op te zoeken. Ook de persoonlijke en medische gegevens of het dagverloop van de kinderen en de leefgroep zal hierin terug te vinden zijn.

Het nieuwe registratiesysteem zal er binnen "De Weijers" voor zorgen, dat het personeel een lagere werkdruk zal ervaren. Het zal voor iedereen nog even wennen zijn aan de start, maar langzaam aan zal dit het proces van het registreren vergemakkelijken.

3.1.4 VERANDERING VAN HET HANDELINGSPLAN

De individuele begeleidingsmomenten die geregistreerd kunnen worden, moeten gelinkt zijn aan de hulpverleningsdoelstellingen die opgenomen zijn in het persoonlijk handelingsplan van de jongere. Wanneer dit niet het geval is, mogen deze ook niet opgenomen worden in de registratie.

Om meer gesprekken te kunnen registreren, zijn we aan de slag gegaan met het veranderen van de handelingsplannen. Zo hebben we alle hulpverleningsdoelstellingen die voorkwamen in de handelingsplannen van de huidige kinderen onder de loep genomen en verzameld. We hebben deze onder een algemene noemer ondergebracht en zijn zo tot 10 hoofd doelstellingen gekomen. Onder deze hoofd doelstellingen, hebben we specifieke acties opgenomen waarrond er gewerkt moet worden met en door de jongere. Deze maken het concreet voor zowel jongere als begeleiding maar ook voor zijn context. Door de verandering van deze hulpverleningsdoelstellingen door te voeren, zijn sommige handelingsplannen uitgebreid.

Dit brengt met zich mee dat er meer tijd geïnvesteerd kan worden in de individuele begeleiding.

Een voorbeeld hiervan;

Doelstelling: Zelfstandigheid en zelfredzaamheid verhogen

Wat betekent dit concreet?

- *aandacht voor persoonlijke hygiëne;*
- *zelfstandig het openbaar vervoer kunnen nemen;*
- *zelf in staat zijn om zich te wassen, aan te kleden, tanden te poetsen,...;*
- *kunnen omgaan met budget;*
- *etiquette aan tafel kunnen hanteren (met mes en vork eten, mond dicht...);*
- *zelfstandig huishoudelijke taken kunnen uitvoeren (afwassen, koken, poetsen, strijken,...);*
- *in staat zijn zelf een doktersafspraak te kunnen maken, en deze na te komen.*

3.2 BEVRAGING NAAR ERVARINGEN BINNEN HUIS DE WEIJERS

Allereerst heb ik een onderzoek gedaan naar de ervaringen binnen "De Weijers". Ik heb hiervoor zowel de begeleiding als de jongeren bevroegd over hun ervaringen met betrekking tot de individuele begeleiding, registratie en de veranderingen sinds de instap in het EMK. Ik heb gekozen om beide kanten te bevragen omdat beide partijen betrokken zijn bij het proces. Hierdoor heb ik een bredere kijk gekregen op de werking binnen "De Weijers". Waardoor ik aanbevelingen kan geven die beiden betrokken partijen aanbelangen.

3.2.1 BEVRAGING BEGELEIDEND PERSONEEL

Er is een bevraging uitgevoerd bij het vast begeleidend personeel van "De Weijers". Het opzet van deze bevraging, was nagaan hoe de huidige werking van de individuele begeleiding in elkaar zit. Alsook trachtte ik hierdoor te polsen naar eventuele veranderingen of verbeteringen die ingevoerd kunnen worden en aangegeven worden door het personeel zelf.

De vragenlijst van het begeleidend personeel bestaat uit 13 vragen, die elk betrekking hebben op de individuele begeleiding, registreren en de veranderingen na de instap in het EMK. Ik heb deze mondeling afgenomen in de vorm van een interview, van 6 begeleidsters.

3.2.1.1 Vragenlijst

Zie bijlage 2: vragenlijst begeleidend personeel.

3.2.1.2 Conclusie

Door de huidige werking en de wensen van het personeel naast elkaar te leggen ben ik tot enkele conclusies gekomen.

De begeleiding is er goed van op de hoogte wat de individuele begeleiding precies inhoudt. Zo gaf iedereen aan dat het om extra individuele aandacht gaat voor de jongere en dat het van groot belang is om een vertrouwensband op te bouwen. Deze vertrouwensband zorgt ervoor dat het kind of de jongere weet dat hij bij zijn individuele begeleider terecht kan met al zijn vragen, ook de persoonlijke. Hij fungeert als het ware als een aanspreekpunt voor zijn jongere. De individuele begeleider tracht tevens de jongere bij te staan en bij te sturen in belangrijke zaken en hier eventueel verdere stappen in te ondernemen.

Het is volgens het begeleidend personeel belangrijk dat er aan IB gedaan wordt. Omdat de jongere zo weet bij wie hij terecht kan, dit biedt hen veiligheid en structuur. Ze hebben steeds iemand om op terug te vallen en kunnen genieten van de individuele aandacht die ze krijgen wanneer ze even een moment uit de groep zijn en samen zijn met hun begeleider. Tevens bekomt men een ander zicht op zijn jongere wanneer de focus op het individuele ligt. Het is van belang dat het kind/de jongere weet dat zijn individuele begeleider voor hem opkomt en hem zal verdedigen wanneer dit nodig is, dit schept vertrouwen. Hiervoor is het van belang dat er onderlinge interesses zijn en dat er een band kan ontstaan. Wanneer dit niet het geval is, zal de begeleiding moeizaam verlopen. Tijdens de bevraging kwam naar voren dat er meer rekening gehouden moet worden met de match tussen de jongere en begeleiding.

Op regelmatige tijdstippen worden er gesprekken gevoerd door alle begeleiders, de duur ervan varieert erg. Hiervoor zijn verschillende redenen. Zo kwam er meermaals naar voren dat sommige kinderen te weinig aanwezig zijn in het weekend om intensief aan individuele begeleiding te doen. Tevens ervaren sommige begeleiders moeilijkheden bij het doordringen tot jongere of gesloten kinderen. Hierdoor voeren ze minder lange of minder vaak gesprekken.

De IB momenten vinden bij geen enkele begeleider op een vast tijdstip plaats. Deze gebeuren wanneer het uitkomt voor zowel jongere als opvoeder. In de weekends en op woensdagmiddag zijn de IB momenten meestal spontaner en gebeuren ze niet omdat het hen opgelegd wordt. Wanneer dit op weekdays gebeurt, geven de jongere vaak zelf aan dat ze dit als geforceerd ervaren en minder leuk vinden. Het feit dat er door de week toch meer aan IB gedaan moet worden, is te wijten aan de registratiedruk volgens het begeleidend personeel. Meestal wordt er bij de jongere ingespeeld op gebeurtenissen of gevoelens die zich voordoen en wordt er zo een gesprek aangekoppeld dat aan de doelstellingen gelinkt kan worden. Voor de kleinere is het vaak wel plannen wanneer de IB momenten plaats moeten vinden, omwille van hun hobby's en slaapuur. Uit de bevraging is naar voren gekomen door één persoon dat het wel zou helpen om de IB momenten te plannen, zodat ze frequenter en langduriger voorkomen.

De invulling die er aan de IB momenten gegeven wordt, is divers en verschilt per begeleiding. De meeste begeleiders binnen "De Weijers" vullen hun IB in met gesprekken. Voor de oudere kinderen is dit vaak de meest gepaste manier om met hun problemen en doelstellingen om te gaan. Echter voor de jongere kinderen werd aangegeven dat men met een gesprek niet altijd kan doordringen tot het kind. Alsook voor sommige pubers is het moeilijk om hun gedachten te kunnen verwoorden tijdens een gesprek. Waardoor het vaak een kort gesprek is met weinig inhoud, of overkomt als een 'ondervraging' door de individuele begeleider. In tegenstelling tot andere begeleiders die creatief aan de slag gaan met hun pupil tijdens de IB momenten. Zij maken een uitstap, knutselen of tekenen samen. Van hieruit werd de nood aan nieuw materiaal duidelijk om een andere invulling te geven aan de IB momenten.

Er wordt binnen de IB gewerkt rond hulpverleningsdoelstellingen die voortkomen uit het handelingsplan. Dit zijn specifieke punten waarrond er gewerkt moet worden met de jongeren. De meeste begeleiders zijn goed op de hoogte van deze doelstellingen en proberen in hun gesprekken steeds aan de slag te gaan hiermee. Rond deze doelstellingen worden er dan gesprekken aangegaan of wordt er extra ondersteuning geboden. Zoals hygiëne bijvoorbeeld, een meisje van 6 leren hoe ze zich moet wassen.

De begeleiding geeft aan dat ze het praktisch zouden vinden om met een aantal tools of nieuwe methodieken aan de slag te gaan. Dit om de IB een nieuwe invulling en verfrissing te geven, maar ook om op sommige momenten dieper door te dringen tot de kinderen. De duplo- methodiek, is er een die veel ter sprake kwam, en waar vrijwel iedereen zich in wilde verdiepen. Alsook vinden ze het handig om een aantal interesselijsten of spelvormen te kunnen raadplegen tijdens de IB. Vooral rond gevoelens, netwerken, vrije tijd, gezinssituatie...

De individuele contacten worden op dit moment geregistreerd op 3 verschillende plaatsen. Wanneer er een gesprek heeft plaatsgevonden, wordt de doelstelling met het aantal minuten genoteerd in een Word document, dat de tijdsregistratie is. Vervolgens wordt hier een korte neerslag van gegeven in een ander Word document, dat een individuele fiche is waar alle IB momenten genoteerd worden. Alsook moet het kind/ de jongere een blad ondertekenen dat het gesprek heeft plaats gevonden en het verslag hiervan gelezen en goedgekeurd is.

Sinds de instap in het experimenteel modulair kader van 1 maart 2014 zijn er een aantal veranderingen doorgetreden binnen de voorziening. Er moet meer tijd genomen worden om te registreren, omdat elk contact vanaf 1 maart 2014 geregistreerd moet worden. Dit is nodig voor de kwartaalstaten en om een beter zicht te krijgen op de context en individuele begeleidingen. Het personeel ervaart dit ook degelijk als een verandering waaraan ze erg moeten wennen. Ze hebben het gevoel dat ze zich veel bewuster moeten zijn van alle gesprekken die er gevoerd worden en zich veel meer de tijd moeten nemen om alles te registreren. Het begeleidend personeel is nu verplicht om alle contactmomenten te registreren. Dit doen ze door het aantal minuten en een korte inhoud van het gesprek weer te geven. Alsook de doelstelling van het gesprek. Om het registreren vlotter en minder moeizaam te laten verlopen, is er een registratiesysteem uitgewerkt dat vanaf eind

mei in werking zal treden binnen "De Weijers". Dit zorgt ervoor dat alle contacten op één plaats geregistreerd kunnen worden, waardoor het allemaal vlotter en bruikbaar zal worden.

Op vlak van inzage, transparantie en participatie van de jongeren zijn er nog een aantal zaken waaraan gesleuteld moet worden. Dit is ook gebleken uit het inspectieverslag begin 2014. Vooral op vlak van inzage in het dossier. Er wordt de kinderen bij binnenkomst in de voorziening steeds uitgelegd wat er in hun dossier zit en waarvoor dit dient. Soms zijn de kinderen nog erg jong wanneer ze binnen deze voorziening terecht komen en zijn ze hier dus niet mee bezig. Het is een kwestie van deze zaken regelmatig te herhalen en naar voren te laten komen in de individuele begeleiding, kwestie van de kinderen hier geregeld aan te herinneren. De begeleiding geeft hierbij ook aan dat ze dit te weinig doen. Naar aanleiding van het inspectieverslag zijn er al een aantal begeleiders die het dossier met hun jongere hebben doorgenomen. Transparantie en participatie is een meer voorkomend gegeven binnen "De Weijers". Zo moeten de kinderen de korte verslaggeving van individuele gesprekken en hun evolutieverslagen steeds lezen, goedkeuren en ondertekenen. Wanneer ze niet akkoord zijn met iets dat in de verslaggeving staat, mogen zij dit aanpassen of verwijderen. Er blijkt weinig participatie vanuit de jongeren zelf te komen omtrent inzage in hun dossier. Het is steeds de begeleiding die moet voorstellen om het dossier in te kijken of de verslaggeving na te lezen.

Er zijn een aantal zaken die de begeleiding graag anders zou zien binnen de individuele begeleiding. Ze willen namelijk dat er meer tools aangereikt worden, om de IB vlotter te laten verlopen. Deze tools kunnen ertoe leiden dat er meer tijd in de IB gestoken wordt, waardoor de registratietijd ook hoger zal worden. Tevens is dit ook een goed hulpmiddel om beter door te dringen tot de kinderen. Er werd aangegeven dat sommige begeleiders het gevoel hebben dat de IB op sommige momenten te geforceerd verloopt, vooral door de week. Ze willen graag meer tijd om aan IB te doen. Dit zou ervoor kunnen zorgen dat ze ook uitstappen kunnen doen met hun pupil.

Over het algemeen lagen de antwoorden op dezelfde lijn, op een aantal uitzonderingen na. Ze zijn goed op de hoogte van wat de individuele begeleiding inhoudt en wat hun taken zijn. Er zijn enkel een aantal hulpmiddelen nodig om alles nog vlotter en degelijker te laten verlopen.

3.2.2 BEVRAGING JONGEREN

Naast de bevraging van het begeleidend personeel is er ook een interview afgenomen van de kinderen en jongeren die verblijven binnen "De Weijers". Dit interview bestond uit 10 vragen, die elk betrekking hadden op de individuele begeleiding. Ik heb hierbij getracht ervaringen en inhoud van IB te bevragen. Omdat er grote leeftijdsverschillen zijn tussen de kinderen/jongeren die er verblijven, was het nodig om sommige vragen aan te passen en te verduidelijken of extra uitleg te geven tijdens de bevraging.

3.2.2.1 Vragenlijst

Zie bijlage 3: vragenlijst jongeren.

3.2.2.2 Conclusie

Over het algemeen hebben de jongeren de vragen goed beantwoord. Het was dikwijls nodig om de vragen te verduidelijken, zodat ze beter begrepen werden. De jongeren hebben goed meegewerkt aan de interviews en hebben hun engagement getoond.

Over de inhoud van individuele begeleiding, had elke jongere een vrij goed beeld. Ze wisten allemaal in min of meerdere mate waarvoor IB dient. Het antwoord dat ik het meeste heb gekregen op deze vraag is om gesprekken te voeren en er te zijn voor zijn pupil. De jongeren ervaren dit als speciale of meer aandacht dan voor de anderen. Ze hebben ook echt het gevoel dat hun IB, hun vertrouwenspersoon is, en maken hier dan ook gebruik van. Ze weten dat ze er terecht kunnen met al hun problemen, vragen of onzekerheden. Tevens werd hierbij ook dikwijls aangegeven dat het gaat rond verslaggeving. De jongeren hebben ook het gevoel dat ze kunnen rekenen op hulp van hun IB bij bijvoorbeeld huiswerk, zoeken naar werk, administratieve zaken,...

De inhoud die er aan de IB momenten gegeven wordt is bij de meeste jongeren in de vorm van gesprekken. Alsook wordt er begeleiding geboden bij schools werk of netwerkverruiming. Maar ook bij de zoektocht naar hobby's of werk. Er vinden af en toe wel uitstappen plaats, maar deze gebeuren meestal in groepjes, en zijn dus niet met enkel de IB en zijn pupil. De IB staat ook in voor het afhalen van rapporten of om aanwezig te zijn op oudercontacten.

De gesprekken die er binnen de IB gevoerd lopen, gaan meestal over de thuissituatie, gedrag, hobby's en school. Alsook over werk, relaties, gevoelens, herstel van het netwerk,... De jongeren geven aan dat ze niet enkel met deze zaken bij hun begeleider terecht kunnen, maar dat ze met alles kunnen aankloppen bij hun begeleider, en doen dit dan ook.

De meeste jongeren hebben het gevoel voldoende inspraak te hebben in hun individuele begeleiding. Ze hebben het gevoel dat ze de gesprekken zelf kunnen aanvragen wanneer ze hier nood aan hebben en worden voldoende gehoord rond de verslaggeving. Alsook hebben ze het gevoel dat ze zelf dingen kunnen in of aanbrenge die dan door de IB naar voren gebracht worden op team. Er was echter één jongere die het gevoel had, niet voldoende inspraak te hebben in haar individuele begeleidingen. Ze had het gevoel, dat ze nood had aan meer gesprekken. Dit is dan ook opgenomen met haar individuele begeleidster.

Dit brengt et zich mee dat er voldoende inzage is rond de verslaggeving. De meeste jongeren lezen de korte weergave van het gesprek en ondertekenen dit wanneer ze ermee akkoord zijn. Wanneer dit niet het geval is, mogen ze steeds veranderingen aanbrenge in het verslag. Het overlopen van het verslag gebeurt voor iedereen op een

andere manier. Sommige lezen dit samen met hun begeleider, het wordt voorgelezen of ze lezen dit individueel.

Niet elke jongere is op de hoogte van zijn individueel dossier. De meeste van de jongeren weten niet wat dit inhoudt. De oudere jongeren wisten wel wat er in hun dossier zit en waarvoor dit dient. Één iemand gaf ook aan dat ze dit wel eens overlopen hadden, maar dat zijn interesse hier niet naar uit ging.

Over het algemeen, staan de meeste jongeren op één lijn met hun individuele begeleider. Ze hebben het gevoel begrepen te worden en een goede band te hebben met hun begeleider. Op sommige momenten kunnen er wel eens misverstanden voorkomen. Dit is echter normaal. Het kan ook voorkomen dat ze met sommige problemen toch liever naar een andere begeleider gaan, omdat deze net een iets andere aanpak heeft of zachter omgaat met het probleem.

Het gemiddeld aantal gesprekken varieert ontzettend. Dit gaat van één maal per week tot een keer om de 3 maanden. Bij de meeste jongeren vind er één keer per week of om de week een gericht individueel gesprek plaats.

Bij de vraag of er verandering of verbetering nodig was in de individuele begeleidingen, was de overgrote meerderheid tevreden met zijn IB. Zij wilden geen veranderingen en vonden dat alles prima verliep. Ze hadden een goede begeleider, voerden voldoende gesprekken en hadden het gevoel gehoord te worden. Wat meermaals naar voren kwam, was dat de jongeren wel meer uitstappen willen doen met hun begeleider om de band aan te sterken. Echter één jongere wilde meer gesprekken en verlangt dat de aanzet van de individuele begeleider komt.

Over het algemeen zijn de interviews vlot verlopen. Het was op sommige momenten nodig om meer uitleg te geven bij een vraag of deze te verduidelijken. Ook was het nodig om het taalgebruik aan te passen aan het niveau en de leeftijd van het kind.

3.3 BEVRAGING NAAR DE WERKING VAN ANDERE VOORZIENINGEN BINNEN DE BIJZONDERE JEUGDZORG

Naast de voorgaande interviews van jongeren en begeleiders, deed ik een bevraging bij andere begeleidingstehuizen binnen de Bijzondere Jeugdzorg over hun werkingsprincipes. Hiervoor heb ik een vragenlijst opgesteld van 14 vragen met betrekking tot de thema's die behandeld zijn in mijn theoretisch gedeelte. Deze heb ik per e-mail verzonden naar 10 voorzieningen. Hiervan heb ik van 4 voorzieningen een antwoord gekregen met ingevulde vragenlijst. Ik heb de andere voorzieningen bevroegd om een breder zicht te krijgen op hun werkingsprincipes, en om hun aanpak te bekijken. Maar ook om na te gaan hoe zij omgaan sinds alle veranderingen bij de instap in het EMK. Aan de hand van deze conclusies, kan ik komen tot aanbevelingen die nuttig zijn voor "De Weijers".

3.3.1 VRAGENLIJST

Zie bijlage 4: vragenlijst andere voorzieningen + inleidende brief.

3.3.2 CONCLUSIE

Uit de bevraging over de inhoud van de individuele begeleiding kwam een algemene tendens naar voren. Zo vinden de IB momenten meestal plaats in de vorm van gesprekken die zowel inhoudelijk als praktisch ingevuld kunnen worden, ondersteund door verschillende methodieken. Naast deze gesprekken is er ook plaats voor een andere invulling zoals shoppen of andere activiteiten, die de vertrouwensband kunnen aansterken. De IB momenten zijn meestal gekoppeld aan de hulpverleningsdoelstellingen die voortkomen uit het hulpverleningstraject of praktische thema's. De invulling die eraan gegeven wordt, is afhankelijk van de jongere en wordt op maat aangeboden. Maar is eveneens afhankelijk van de sterktes, zwaktes en werkwijze van de individuele begeleider. De aspecten die in de individuele begeleiding meestal naar voren komen zijn erg uiteenlopend, gaande van emotionele tot dagdagelijkse aard, zoals hygiëne en kleding.

De IB momenten vinden in geen enkele voorziening plaats op vaste tijdstippen. Deze worden ingelast wanneer dit uitkomt voor zowel begeleider als jongere. Afhankelijk van de uurrooster en de activiteiten die de jongere gepland heeft. Er wordt wel verwacht dat deze wekelijks plaats vinden.

Bij de opstart en opname van de jongeren binnen de voorziening vindt er steeds een kennismakingsgesprek plaats. Hierbij wordt er een individuele begeleider toegewezen, deze vangt de jongere op en probeert hem beter te leren kennen. Na een aantal dagen binnen de voorziening wordt er een handelingsplan opgesteld, dit gebeurt in samenspraak met de jongere, context, begeleiding van de voorziening en eventueel de consultant. Vanuit dit handelingsplan worden er hulpverleningsdoelstellingen geformuleerd, waaraan er verder gewerkt zal worden binnen de individuele begeleiding. Elke zes maanden wordt er dan een evolutieverslag gemaakt over de stand van zaken rond de doelstellingen. Hierin kunnen dan de nodige aanpassingen genomen worden. Wanneer de hulpverleningsdoelstelling in onderling overleg geformuleerd zijn en de individuele begeleiding van start is gegaan, gebeurt deze begeleiding meestal in de vorm van gesprekken. Zo wordt er met sommige jongeren een informeel en diepgaand gesprek gevoerd, zonder dat hij het gevoel heeft dat er een formeel IB moment heeft plaatsgevonden. Er wordt hierin gebruik gemaakt van enkele methodieken en interactieve spelen of er worden uitstappen gemaakt om de IB vlotter te laten verlopen. Bij de meeste IB momenten wordt er gericht gewerkt aan de omschreven hulpverleningsdoelstellingen.

De onderwerpen waarrond er gewerkt wordt binnen de individuele begeleiding zijn uiteenlopend en verschillen van jongere tot jongere. Ze zijn steeds gerelateerd aan het hulpverleningsplan en zijn dus op maat van de jongere. De onderwerpen die aan bod kunnen komen kunnen gaan over relaties, rouwverwerking, zelfstandigheid, trauma's, seksualiteit, zelfverwonding, contextcontacten, school,...

De tools die er gebruikt worden binnen de IB zijn interactieve spelen, creatieve methodieken zoals schilderen, schrijven, muziek,... Alsook methodieken om het netwerk duidelijk te visualiseren zoals sociogram, ecogram, genogram, netwerktafel, eigen krachtencirkel, levenslijn,... Dit zijn methodieken die erg belangrijk zijn bij geplaatste kinderen/jongeren om het zicht en de verbinding met hun netwerk te behouden of uit te breiden. Alsook duplo is een veel voorkomende methodiek binnen de IB. Al deze tools of methodieken worden uiteraard op maat van het kind toegepast. De diepgaande gesprekken blijven steeds de meest waardevolle tool.

Naar het belang van de individuele begeleiding zijn er uiteenlopende antwoorden geformuleerd. Toch zijn deze samen te leiden tot een algemene betekenis van de IB. Zo vindt iedere instelling het van belang dat er gewerkt wordt aan de vertrouwensband met de jongere en dat er gewerkt en gebouwd wordt aan de relatie. Het biedt een bepaalde houvast om zich met 1 persoon 'prioritair' te verbinden aan de begeleiding. Het gevoel hebben dat de jongere bij deze persoon extra aandacht krijgt en met moeilijkere zaken bij hem terecht kan, biedt zekerheid en steun. Hierdoor kan er specifieke aandacht uitgaan naar de krachten en bezorgdheden van de jongere, om van hieruit de nodige acties te ondernemen en door te geven aan het team. Tevens is het ook van belang voor verslagen te maken en het traject van de jongere zo goed mogelijk op te volgen. Dit is praktischer wanneer één persoon zich focust op de jongere, tegen dat het hele team dit doet.

De individuele begeleiders worden geselecteerd op basis van de beste aansluiting bij de jongere, alsook de ruimte en tijd die er rest in het takenpakket van de begeleiding. Het is van belang dat de werklast van de begeleiding verdeeld blijft onder de begeleiders. De toewijzing van de individuele begeleiders gebeurt binnen elke voorziening op team. Hierbij wordt er rekening gehouden wie als persoon het meeste aansluiting zou kunnen hebben bij de nieuwe jongere.

De IB momenten worden binnen elke voorziening geregistreerd binnen het experimenteel modulair kader. Dit gebeurt binnen de meeste voorzieningen op basis van een registratiesysteem. Om zo een duidelijk overzicht te krijgen per kwartaal van de inhoud en intensiteit van de begeleiding, per jongere.

De veranderingen die er sinds het EMK zijn opgetreden is dat men een beter zicht krijgt op de intensiteit van de contacten met ouders en jongere. Doordat alles nu geregistreerd wordt, zullen deze contacten overzichtelijk worden en kan er beter gekeken worden waar er veranderingen nodig zijn. Er wordt sinds de instap in het EMK niet méér aandacht besteed aan verslaggeving volgens de vier voorzieningen.

Van elk individueel begeleidingscontact gebeurt er een registratie. Deze gebeurt door een korte beschrijving van het contact in het dagboek of logboek van de leefgroep. Belangrijke zaken worden meegedeeld aan het team.

De aandacht die er besteed wordt aan inzage, transparantie en participatie van de jongere in zijn individueel dossier wordt bij elke intake weergegeven aan de jongere. De participatie van de jongere gaat van groepsvergaderingen tot het lezen, goedkeuren en

aanpassen van de verslagen die in het individueel dossier komen. Deze worden dan samen met de jongere ingekeken en besproken, en indien nodig geacht aangepast. In elke voorziening hebben de jongeren inzage in hun dossier. Bij sommige wordt hier open over gecommuniceerd en wordt dit regelmatig aangehaald, terwijl er bij andere voorzieningen uit het inspectieonderzoek naar voren kwam dat de jongeren er weinig over wisten.

Over het algemeen hebben de voorzieningen in dezelfde lijn geantwoord. Er waren weinig of geen afwijkende antwoorden.

3.4 AANBEVELINGEN

Door al de veranderingen die het nieuwe decreet teweeg gebracht heeft binnen "De Weijers" zijn er verschillende noden naar boven gekomen. Een aantal van deze zijn gedurende het verloop van dit eindwerk al ingelast. Zo is er al een extra persoon aangenomen die mee de contextbegeleidingen zal doen, zodat hier meer op ingezet kan worden en dit ook bijdraagt tot een hogere registratietijd. Alsook is er een nieuw registratiesysteem aangekocht en is er al een verandering doorgevoerd in het formuleren van de doelstellingen. Maar naast al deze noden, ligt er binnen de individuele begeleidingen nog steeds een vraag naar vernieuwing bloot. Naar aanleiding hiervan heb ik de bevragingen opgesteld.

Uit het observeren van de werking binnen Huis De Weijers en het onderzoek dat ik gevoerd heb in de vorm van interviews ben ik tot een aantal aanbevelingen gekomen. Met deze aanbevelingen, tracht ik een positieve evolutie te bekomen in de werking binnen "De Weijers".

Door de voorlopige telling van het aantal uren aan contextbegeleiding zijn we tot de conclusie gekomen dat er een tekort was. Het te bereiken aantal uren werd niet behaald. Hierdoor heb ik een berekening gemaakt om een streefdoel voorop te stellen. Hierbij wil ik graag de aanbeveling maken om een half uur per jongere, per week in de individuele begeleiding te investeren. Naast de individuele begeleiding wordt er ook aan gezinsbegeleiding gedaan, dit vindt gemiddeld 2 maal per maand plaats, en heeft een gemiddelde duur van 2 uur. Waarop we aan een totaal van 4 uur per jongere per maand komen. Wanneer deze richtlijnen in de mate van het mogelijke gevolgd worden, zou "De Weijers" aan een hoger aantal te registreren uren komen.

Om deze uren te kunnen opvullen, is er dus een hogere investering in individuele begeleiding nodig. Uit de interviews kwam naar voren dat er nood is aan vernieuwing en verfrissing binnen de IB. Op dit moment bestaat de IB voor het grootste deel uit gesprekken voeren. In deze gesprekken kunnen verschillende methodieken worden ingelast of toegepast. Hierdoor wordt de IB interessanter voor de kinderen en de inhoud ervan meer bruikbaar voor de begeleiding. Enkele bruikbare handvaten binnen de IB kunnen zijn:

- ∞ duplo methodiek;
- ∞ vragenlijsten rond gevoelens, interesses, vrije tijd, gezinssituatie,...
- ∞ ecogram en genogram;
- ∞ levenslijn;
- ∞ collage maken van gebeurtenissen of belangrijke dingen in het leven;
- ∞ familiestamboom maken;
- ∞ het kind gedichten/tekst laten schrijven over zijn gevoelens;
- ∞ het kind een tekening laten maken over een gebeurtenis of de samenstelling van zijn gezin;
- ∞ muziek spelen of beluisteren met de IB en hierover in gesprek treden;
- ∞ emoscoop, dit is een spel rond gevoelens;
- ∞ een memory spel rond gezin, school, vrije tijd;
- ∞ gevoelsthermometer;
- ∞ stellingenspel;
- ∞ spel spelen rond relaties, rouwverwerking, seksualiteit,...

Door deze handvaten toe te passen in de individuele begeleidingen, kan het kind meer open bloeien of gemakkelijker zijn verhaal doen. Een gewoon gesprek voeren is vaak niet voldoende om alles naar boven te halen. Dit hangt uiteraard van de persoonlijkheid van de jongere af, deze tools kunnen gebruikt worden naargelang karakter en referentiekader.

Bij jongere kinderen of pubers is het handig om creatief aan de slag te gaan. Hiermee bedoel ik werken met kleuren, tekeningen, schilderen, muziek maken of spelen, knutselen, prenten plakken, ... De wijze waarop de kinderen of jongeren hiermee omgaan, vertelt veel over hun gevoel. Maar ook achter dit werkstuk steekt vaak een hele hoop aan informatie. Vandaar dat het binnen de individuele begeleidingen soms belangrijk is, om vanuit een ander perspectief te starten. Wanneer er met de duplo methodiek gewerkt wordt, kan men werken aan zowel persoonlijke strubbelingen als aan de context van de jongere. De wijze waarop er met deze poppetjes omgegaan wordt of hoe ze geplaatst worden, opent de wegen naar een gesprek. Het visueel voorstellen van een situatie, kan ervoor zorgen dat de kijk hierop verandert. Wanneer men een visueel beeld voor zich heeft, komt men vaak ook tot andere inzichten. Om deze methodiek toe te passen is verdere verdieping vereist, via bijscholing. Een aantal begeleiders hebben hieromtrent al een bijscholing gevolgd. Verdere verdieping van deze methodiek vindt u terug in het theoretisch gedeelte van dit eindwerk.

In "De Weijers" verblijven er momenteel heel wat pubers, alsook vrij gesloten persoonlijkheden. Voor deze doelgroep kan de duplo methodiek een handige tool zijn, om dieper te graven of een beter zicht te krijgen op de situatie van de jongere. Om deze methodiek toe te passen, is het wel noodzakelijk voor de begeleiders om vorming te volgen.

Ook andere activiteiten kunnen ervoor zorgen dat een gesprek een andere invulling krijgt. Door bijvoorbeeld samen met de jongere een activiteit te doen, die hij tof vindt. Iets gaan

drinken, gaan fietsen, shoppen, naar de speeltuin of kinderboerderij,... zijn mogelijke activiteiten die de individuele begeleider met zijn pupil kan uitvoeren. Naast een andere invulling van de IB, zorgt dit er ook voor dat de vertrouwensband aangesterkt wordt. Gedurende deze uitstappen of evenementen kan men bijvoorbeeld op een spontane manier tot een gespreksonderwerp komen. In deze situaties wordt de IB ook niet als geforceerd ervaren, waardoor gesprekken vaak spontaan en vlotter kunnen verlopen. Dit verlaagt ook de druk van de leefgroep en de angst om gehoord te worden door anderen.

Naar aanleiding van de instap in het EMK, moeten de IB momenten geregistreerd worden, dit kan enkel wanneer ze aan hulpverleningsdoelstellingen gelinkt zijn. Vanuit dit perspectief is er reeds een verandering doorgetreden in het handelingsplan. Er zijn algemene hoofddoelstellingen geformuleerd, met daaronder concrete deeldoelstellingen. Een doelstelling kan bijvoorbeeld zijn:

Doelstelling: Zelfstandigheid en zelfredzaamheid verhogen

Wat betekent dit concreet?

- *aandacht voor persoonlijke hygiëne;*
- *zelfstandig het openbaar vervoer kunnen nemen;*
- *zelf in staat zijn om zich te wassen, aan te kleden, tanden te poetsen, ...;*
- *kunnen omgaan met budget;*
- *etiquette aan tafel kunnen hanteren (met mes en vork eten, mond dicht...);*
- *zelfstandig huishoudelijke taken kunnen uitvoeren (afwassen, koken, poetsen, strijken, ...);*
- *in staat zijn zelf een doktersafspraak te kunnen maken, en deze na te komen.*

Wanneer een jongere deze doelstelling in zijn handelingsplan heeft staan, kan er ook actie ondernomen worden om hieraan te werken. Buiten gesprekken voeren over de noodzakelijkheid over het verhogen van de zelfstandigheid en zelfredzaamheid, kan men ook samen met zijn jongere hierin stappen ondernemen. Men kan bijvoorbeeld samen eens de bus nemen om te tonen hoe dit werkt. Of men kan samen koken, afwassen,... Naast de functionele kant van het verhaal, kan dit ook de vertrouwensband aansterken.

Om het aantal te bereiken uren te laten slagen, kan time management en planning een handig hulpmiddel zijn. Plan sommige individuele begeleidingscontacten bijvoorbeeld op voorhand in, in jullie agenda. Zo is het duidelijk voor de jongere wanneer er een activiteit of een concreet gesprek plaatsvindt rond zijn hulpverleningsdoelstellingen. Op deze manier kan de jongere zich ook voorbereiden op dit gesprek of andere dingen naar voren brengen. Alsook voor de begeleiding kan dit een handig hulpmiddel zijn, om de momenten zeker te laten plaatsvinden tussen al de drukte door. Zo heeft hij ook een gerust gevoel dat de begeleidingscontacten zeker aan het te bereiken aantal uren komt.

Om een degelijke individuele begeleiding te kunnen voeren, is het van belang dat er rekening gehouden wordt met de match tussen jongere en begeleiding. Wanneer deze match er is, kan er aan een vertrouwensband gewerkt worden, deze is noodzakelijk om

aan IB te doen. Wanneer er geen sprake is van een vertrouwensband zal er niet kunnen doorgedrongen worden tot de jongere.

Naar aanleiding van het onderzoek, bij de bevraging van de jongeren bleek dat er te weinig jongeren op de hoogte waren van hun dossier. Dit is een belangrijk gegeven, ook naar aanleiding van de inspectie binnen de voorziening. Het is van belang dat elke jongere op de hoogte is van zijn dossier en kennis heeft over de inhoud hiervan. Aangezien weinig jongeren hiervan op de hoogte waren, is het aangeraden om dit regelmatig op te nemen in de individuele begeleidingen.

3.5 BESLUIT

Mijn aanbevelingen kunnen ondersteuning bieden bij de veranderingen die opgetreden zijn binnen de voorziening sinds het vernieuwde hulpverleningslandschap. Met deze aanbevelingen tracht ik een meerwaarde te bieden met mijn eindwerk voor Huis De Weijers. Deze aanbevelingen zullen verder uitgewerkt worden en overgebracht worden aan het team. Zo zal ik een "IB-BOX" maken, waarin uitgewerkte methodieken en tools terug te vinden zijn die toegepast kunnen worden in de individuele begeleidingen.

DEEL 4: KRITISCHE KIJK

In het kritisch gedeelte van dit eindwerk zal ik een eerlijk oordeel meegeven over de sector en doelgroep waarin dit eindwerk tot stand is gekomen. Ook zal ik een gefungeerde mening geven over het praktisch onderzoek binnen dit eindwerk en zal ik de beperkingen weergeven waarmee ik te maken gehad heb gedurende dit onderzoek. Tevens zal u ook kritische bevindingen terugvinden over de werking van Huis De Weijers. Tot slot zal ik een persoonlijke reflectie weergeven, waarin ik mijn persoonlijke mening zal doordrukken.

4.1 KRITISCHE VISIE OP DE SECTOR EN DOELGROEP

Ik heb gekozen om in deze sector stage te lopen, omdat ik hier een uitdaging in zag. De kinderen/jongeren die zich binnen de Bijzondere Jeugdzorg bevinden, dragen vaak een zware rugzak met zich mee. Ik wil graag de uitdaging aangaan om dieper te graven in deze rugzak en bij te dragen tot een positief evoluerend proces, waarin ze zich tot een volwaardig persoon kunnen ontplooiën.

De sector van de jeugdhulpverlening, is een sector die al van het begin van de opleiding mijn voorkeur geniet. Ik heb het gevoel hier de nodige actie en voldoening uit te halen. Jeugd is zeker niet de gemakkelijkste doelgroep om mee te werken. Door de steeds evoluerende en complexer wordende maatschappij, veranderende opvoedingsprincipes, waarden en normen, nieuwe technologieën,... wordt het opvoeden en grootbrengen van kinderen steeds complexer. De kinderen en jongeren van tegenwoordig dragen vaak al een rugzak aan pijnlijke en moeilijke ervaringen met zich mee, en dit op jonge leeftijd. Kijk maar naar het stijgend aantal echtscheidingen, partnergeweld,... Al deze ervaringen hebben op hun beurt een invloed op het gedrag van kinderen/jongeren. Hierdoor is er een stijgende vraag naar jeugdhulpverlening.

Bijzondere Jeugdzorg is een ruime sector, waarin je met een ruim aanbod aan hulpverlening in aanraking komt. Dit brengt met zich mee dat mijn eigen sociale kaart ook ontzettend in is uitgebreid. Door het nieuwe decreet zijn er tal van veranderingen opgetreden binnen het hulpverleningslandschap. In functie van mijn professionele handelen en het eindwerk, ben ik mezelf gaan verdiepen in deze nieuwe regelgeving.

Ik vind het fijn om met jeugd te werken, omdat zij een uitdaging bieden. Werken met jongeren zorgt ook voor de nodige actie. Bij de start van mijn stage, zat ik met de angst niet aanvaard te worden door de jongeren, omdat er veel pubers verblijven binnen "De Weijers". De eerste twee weken, verliepen als een kennismaking met de jongeren, maar van de start is het vlot verlopen. Ik heb het gevoel dat ze mij vertrouwen en dat ze mij erkennen als hulpverlener. Uit mijn vorige stage als zorgcoördinator op een middelbare school, heb ik veel geleerd over de omgang met jongeren. Zo heb ik ervaren, wanneer je

op gelijke hoogte handelt met jongeren, deze je gezag beter kunnen aanvaarden. Alsook heb ik geleerd, dat achter elk gedrag een boodschap zit. Pubers gedragen zich soms arrogant, heftig of net heel ingetogen, al deze gedragingen dragen een boodschap met zich mee. In mijn professionele handelen, probeer ik dan ook steeds achter de persoon en zijn gedrag te kijken, omdat dit veel vertelt over zijn persoonlijkheid en verleden. Wanneer de jongeren dit door hebben, voelen ze zich vaak begrepen en gaan ze zich vlotter openstellen.

4.2 KRITISCHE VISIE OP HET EINDWERK EN PRAKTISCH ONDERZOEK

In samenspraak met mijn stageplaats, zijn we de tot een onderwerp gekomen voor dit eindwerk.

Bij het zoeken naar een onderwerp voor mijn eindwerk, zijn er heel wat strubbelingen opgetreden. Ikzelf wilde graag meer de therapeutische richting uit, ik wilde graag iets doen rond een bepaalde methodiek of gevoelens. Ik wilde hiermee een meerwaarde bieden voor de kinderen en jongeren die er verblijven, maar ook mezelf meer verdiepen in de gevoelswereld van deze jongeren. Nadat ik had samen gezeten met mijn stagementor, zijn we op een geheel ander pad beland. Ik wilde met mijn eindwerk graag iets betekenen, waarop een voorstel kwam van mijn stageplaats uit. Er was vraag naar een soort 'draaiboek' rond de individuele begeleiding. Dit leek al snel te ruim, waardoor we het onderwerp hebben moeten inperken. In eerste instantie was ik niet zo enthousiast over dit thema, maar na wat opzoek en denkwerk zag ik het helemaal zitten.

Door het schrijven van dit eindwerk, ben ik mezelf gaan verdiepen in de nieuwe regelgeving rond de vernieuwde jeugdhulp. De basis hiervan was reeds gelegd in de lessen welzijnsbeleid, maar door het vele lees- en opzoekwerk hier rond is alles nog duidelijker geworden. Ik ben van mezelf uit al erg geïnteresseerd in alles rond de jeugdhulpverlening, waardoor dit leuk was om te doen. Het schrijven van deel 1,3 en 4 verliep vrij vlot. Maar met het uitschrijven van de theorie hier rond had ik wat moeite. Ik heb moeilijkheden ondervonden bij het afbakenen van de inhoud, waardoor ik ontzettend veel gelezen heb. Hierdoor heb ik veel tijd verloren.

De eerste stappen naar mijn onderzoek verliepen vrij vlot. Nadat het thema van mijn eindwerk vastlag, wist ik al vrij snel dat ik mijn onderzoek wou doen in de vorm van een bevraging, namelijk een interview afnemen van de betrokken partijen. Ik wilde uit deze interviews graag aanbevelingen en veranderingen halen. Het opzet van mijn onderzoek binnen "De Weijers" was, om naar ervaringen te polsen, om zo achter de werkwijze te komen. Naast ervaring wilde ik graag polsen naar veranderingen, van het begeleidend personeel en de jongeren zelf. Naast de interne bevraging, ben ik ook extern opzoek gegaan naar andere voorzieningen binnen de Bijzondere Jeugdzorg. Hiermee trachtte ik een kijk te nemen in het breder werkveld, hoe gaan zij hiermee om?

De manier waarop ik mijn onderzoek zou uitvoeren en de vragenlijsten stonden al vrij snel vast. Maar mijn vooropgestelde planning liep niet altijd zoals verwacht. Ik wilde graag voor de paasvakantie mijn interviews van zowel begeleiding als jongeren afgenomen hebben, maar dit is niet gelukt. De reden hiervan is dat niet iedereen altijd aanwezig was, op het moment dat ik aanwezig was. Bij nader inzien was het handiger geweest om deze op voorhand in te plannen met de persoon in kwestie. Dit zou voor mezelf duidelijker zijn wanneer ik welk interview zou afnemen en wanneer ik al mijn bevestigingen rond zou hebben. Tijdens de interviews werd er goed vlot en enthousiast meegewerkt door iedereen. Ik had het gevoel dat iedereen zo open mogelijke antwoorden gaf, waarmee ik aan de slag kon.

Naast de interviews binnen "De Weijers", verliepen de bevestigingen van de andere voorzieningen minder vlot. Ik heb naar ontzettend veel voorzieningen een mail gestuurd met de uitleg over mijn eindthesis en de vraag tot medewerking. Van vele voorzieningen kreeg ik hier een negatief of zelfs geen antwoord op. Uiteindelijk waren er 10 voorzieningen die een positief antwoord gaven, waar ik ontzettend tevreden mee was. Ik heb deze 10 voorzieningen, een inleidende brief met vragenlijst toegestuurd. Uiteindelijk heb ik van 4 voorzieningen een ingevulde vragenlijst mogen ontvangen. Ik was hierin vrij teleurgesteld, aangezien ik van 10 voorzieningen een positief antwoord tot medewerking had gekregen. Achteraf gezien, had ik naast e-mail verkeer ook telefonisch contact kunnen opnemen. Dit zou persoonlijker overgekomen zijn, waardoor men al vlugger een positief antwoord kan verwachten.

De conclusies die ik getrokken heb uit mijn onderzoek, zijn bruikbare handvaten ten aanzien van de voorziening op organisatorisch niveau, maar vooral op niveau van de individuele begeleidingen. Deze handvaten dienen ter ondersteuning van het begeleidend personeel. Het opzet van mijn eindwerk en aanbevelingen is, om de begeleiding een steun en houvast te bieden binnen hun begeleidingen. Ik hoop dan ook echt dat dit eindwerk ter harte wordt genomen en vlot hanteerbaar zal zijn voor hen. Ik ben met mijn eindwerk vertrokken vanuit de nood die er riep binnen Huis De Weijers. Vandaar hoop ik dan ook een meerwaarde te kunnen bieden.

Al bij al ben ik vrij tevreden met het praktisch onderzoek dat ik gevoerd heb. Ik ben de resultaten gekomen, waarop ik hoopte. Deze hebben positief bijgedragen aan de vraagstelling van mijn eindwerk. Hiermee hoop ik een meerwaarde te kunnen bieden voor mijn stageplaats.

4.3 KRITISCHE VISIE OP DE WERKING VAN HUIS DE WEIJERS

Ik ben dankbaar dat ik stage mocht lopen binnen Huis De Weijers, het is een zeer leerrijke ervaring geweest. Door de grote variëteit aan taken, heb ik ontzettend veel bijgeleerd. "De Weijers" is een kleinschalig begeleidingstehuis binnen de Bijzondere Jeugdzorg. Naar mijn gevoel, is het net dit wat hen authentiek en uniek maakt. Door het feit dat ze zo kleinschalig zijn, kan er meer ingezet worden op het huiselijke aspect. Dit is naar mijn

mening nodig, om de kinderen een zo vlot mogelijke overgang te kunnen bieden naar hun thuissituatie.

Zowel de werking, als het personeel zijn ervaren en weten wat ze doen. De aanpak van de verantwoordelijke, is joviaal en gemoedelijk wat ervoor zorgt dat iedereen zich thuis en op zijn gemak voelt, zowel de jongeren als de begeleiding. Binnen het team kan iedereen zijn mening uiten en zijn kwaliteiten inzetten.

De manier waarop er tewerk gegaan wordt binnen "De Weijers", verloopt naar mijn mening vlot. Iedereen kent zijn taken en is op de hoogte van de werkingsprincipes. De personeelsleden die er tewerkgesteld zijn, werken er al een ruim aantal jaren, dit zorgt ervoor dat ze op elkaar afgestemd en ingewerkt zijn.

De omgang met de kinderen en regels, verloopt ook zoals het hoort. Iedere begeleider heeft zijn eigen werkingsprincipes en methodieken die hij toepast, dit maakt dat ieder zijn eigenheid bewaart. De vergaderingen binnen het team en de jongerenvergaderingen verlopen vlot. De jongeren voelen zich er ook thuis en hebben onderling een goede band. Naar aanleiding van mijn onderzoek heb ik een aantal aanbevelingen voorgesteld. Dit zijn in principe de enige veranderingen die ikzelf zou doorvoeren binnen de voorziening.

Huis De Weijers is een voorziening met een sterk team en een goed uitgebouwd hulpverleningspakket. Aan de geboden hulpverlening kunnen geen veranderingen, enkel nog verbeteringen aangebracht worden.

4.4 PERSOONLIJKE REFLECTIE

Aan de start van mijn stage, zat ik met een angstig gevoel. Ik wilde ontzettend graag met deze doelgroep werken, maar tegelijk zat ik met de angst dat ik niet aanvaard zou worden als hulpverlener. Aangezien er veel pubers verblijven in de voorziening, en deze een uitgesproken mening kunnen vormen. Bij de eerste contacten met de jongeren, verviel dit gevoel meteen. Ze reageerden enthousiast en vriendelijk, wat mij meteen een goed gevoel gaf.

Ik wist dat werken met deze doelgroep, niet de meest gemakkelijke weg was. Maar ik zag er een uitdaging in en stond hiervoor open. Aan het begin van mijn stage, had ik het gevoel dat ik problemen zou krijgen met afstand en nabijheid, uit medelijden. Maar gedurende mijn stageperiode, heb ik gemerkt dat ik de zaken goed kan plaatsen en mijn evenwicht vlug heb gevonden tussen afstand en betrokkenheid naar de jongeren en hun context toe.

Ik heb het gevoel, dat ik gegroeid ben door de stage die ik gelopen heb. Zowel op persoonlijk als op professioneel vlak. Door de verscheidenheid aan taken die ik heb mogen ervaren, ben ik professioneel vlak enorm op vooruit gegaan. Ik heb ontzettend veel geleerd gedurende deze periode. Zowel op administratief als op maatschappelijk vlak. Zo heb ik bijvoorbeeld geleerd om dieper te graven in de achtergrond van de

jongere, en rekening te houden met het verhaal achter de jongere. Op persoonlijk vlak heb ik het gevoel te beschikken over een grotere maturiteit en sterker te staan in het leven. De bewustwording van de complexe problematieken, heeft mijn ogen geopend en ervoor gezorgd dat ik positiever door het leven ga. Genieten van de kleine dingen en tevreden zijn met wat men bezit is de boodschap.

Ik ben mezelf op sommige vlakken ook tegengekomen tijdens mijn stage. Zo ben ik gebotst op mijn ongeduldigheid en verschil in mening. Tijdens teamvergaderingen of in gesprek met een begeleider ben ik er een aantal keer achter gekomen, dat ik over een totaal andere mening beschik. Ik vond het soms moeilijk, om deze mening voor mezelf te houden. Maar aangezien ik binnen de voorziening als stagiaire fungeerde, heb ik tegenovergestelde meningen meestal voor mezelf gehouden. Ook mijn ongeduldigheid is naar boven gekomen, dit is een eigenschap waar ik me bewust van ben. Maar in mijn professioneel handelen, tracht ik dit zo weinig mogelijk te laten doordringen. Voor mijn onderzoek wilde ik graag polsen bij het begeleidend personeel, ik had hen naar suggesties gevraagd en heb deze maar van enkele personen gekregen. Op zulke momenten kan ik vrij ongeduldig en teleurgesteld reageren aangezien ik medewerking had verwacht.

In functie van mijn eindwerk, heb ik het gevoel mijn verwachtingen niet vervuld te hebben. Ik wilde graag nog meer bereiken hiermee. Zo zag ik het resultaat van mijn eindwerk veel groter. Ik wilde graag een map uitwerken waarin er nog meer handvaten verwerkt waren. Met dit eindwerk zal ik een doos maken, met daarin de handvaten die ik hen zal aanreiken naar aanleiding van mijn onderzoek. Maar ik heb het gevoel dat ik meer had kunnen betekenen voor mijn stageplaats, wanneer ik meer tijd zou hebben. Dan zou ik dit hele project, nog zorgvuldiger en uitgebreider kunnen uitwerken.

Ik heb een ontzettend leerrijke stage achter de rug, waarin ik mezelf ben tegengekomen. Ik heb mogen kennismaken met een erg boeiende doelgroep, waarin ik mezelf nog lang tewerkgesteld zie. Ik ben erg dankbaar dat ik deze ervaring heb mogen meemaken, want deze heeft bijgedragen aan mijn groei tot een betere maatschappelijk assistente.

ALGEMEEN BESLUIT

Dit eindwerk is tot stand gekomen binnen Huis De Weijers, een begeleidingstehuis binnen de bijzondere jeugdzorg. Vanuit de noden die er waren binnen deze voorziening ben ik op zoek gegaan naar een gepast onderzoek, om van hieruit aanbevelingen te geven waarmee men aan de slag kan. De nood lag in een verdere uitbouw en verdieping in de individuele begeleiding. Naar aanleiding van de nieuwe regelgeving rond het jeugdhulpverleningslandschap waren er een aantal kritische bedenkingen rond het te behalen aantal registratie uren binnen de contextbegeleiding.

Voor mijn eindwerk heb ik een onderzoek gevoerd naar het effect van de nieuwe regelgeving op de 'contextbegeleiding' binnen een voorziening in de bijzondere jeugdzorg, meerbepaald vzw Huis De Weijers. Hiervoor heb ik een bevraging gedaan over de huidige werking binnen de individuele begeleidingen in Huis De Weijers, maar ook binnen andere voorzieningen in de bijzondere jeugdzorg. Ik heb dit onderzoek gedaan in functie van de noden die er waren binnen de voorziening

Naar aanleiding van de instap in het experimenteel modulair kader, moet er meer ingezet worden op individuele begeleiding. Dit is nodig om de registratietijd beter te benutten en de hoogte in te krijgen. Uit het onderzoek zijn een aantal aanbevelingen naar voren gekomen. Zo is er meer personeel aangenomen om in te zetten in de contextbegeleidingen. Ook is er een nieuw registratiesysteem aangekocht, om het registreren vlotter te laten verlopen. Tot slot worden er handvaten aangereikt aan het begeleidend personeel om effectiever en efficiënter in te zetten op de individuele begeleiding van de jongere. Op maat van de jongere werken, is een belangrijk gegeven binnen de IB, vandaar dat het noodzakelijk is om verder te gaan dan enkel gesprekken voeren. Men moet de juiste tool, methodiek, spelvorm toepassen, en dit op maat van de cliënt en zijn context.

De aanbevelingen die hieromtrent geleverd zijn, kunnen ondersteuning bieden bij de veranderingen die opgetreden zijn binnen de voorziening sinds het vernieuwde hulpverleningslandschap. Een aantal aanbevelingen zijn reeds doorgevoerd op organisatorisch niveau binnen "De Weijers". De aanbevelingen rond de invulling van de IB zullen verder uitgewerkt en overgebracht worden aan het team. Zij zullen in de toekomst gebruik kunnen maken van een soort "IB-BOX", waarin uitgewerkte methodieken en tools terug te vinden zijn die toegepast kunnen worden in de individuele begeleidingen.

Ik kan besluiten dat het maken van dit eindwerk een positieve invloed heeft op de werking binnen "De Weijers", als op mijn eigen professioneel functioneren. Door het schrijven van dit eindwerk, ben ik mezelf gaan verdiepen in de nieuwe regelgeving, het nieuwe decreet integrale jeugdhulp, het EMK en individuele begeleiding. Hierdoor beschik ik over een brede waaier en goede basis over de vernieuwingen in de sector.

BIBLIOGRAFIE

Boeken

Slot, N.W., & Spanjaard, H.J.M., *Competentievergroting in de residentiële jeugdzorg*. Baarn, ThiemeMeulenhoff, 2009

Brochure

DEPARTEMENT WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID & GEZIN, *Integrale jeugdhulp. De krachtlijnen van het nieuwe decreet*. Brussel, De Vlaamse Overheid, september 2012.

HERMANS, S., *het ecogram*, Brussel, Politeia, 2009.

JONGERENWELZIJN, *Handleiding EMK*. Hasselt, Jongerenwelzijn, 2013

JONGERENWELZIJN, *Het experimenteel modulair kader. Een inspiratiebundel voor organisaties die instappen in 2014*. Hasselt, Jongerenwelzijn, 2013.

Eindwerk

CONAERT, N., *De waarheid achter woorden. Hoe zijn de sociale vaardigheden van jongeren binnen begeleidingstehuizen, zoals Huis de Weijers, en op welke manier kunnen hulpverleners hier extra aandacht aan besteden?*. Hasselt, 2013. (niet- gepubliceerde cursus)

DE LEO, J., DENYS, R., PLESSERS, L., STESENS, M., VAN ASTEN, S., VERLEE, N., *De individuele begeleidingsrelatie in een situatie zonder gebruik van onlinehulpverlening binnen de bijzondere jeugdzorg*. Hasselt, 2013.

GIELEN, D., *'DUPLO®: Enkel kinder- en therapiespel?' De invalshoek van het maatschappelijk werk in de DUPLO®-methodiek*. 2008.

Internet

VZW DE WALHOEVE, *Hoe we aan doelen werken*. Internet, 2011. (http://www.dewalhoeve.be/?page_id=463)

DE WALHOEVE VZW, *Individuele begeleiding*. Internet, 25 september 2013. (<http://www.dewalhoeve.be/?p=409>)

DRUPAL, Info voor jongeren en ouders. *Internet*. 2013
(http://www.tpasrel.be/info_jongeren_ouders)

GEERAERT, G., Stap voor stap naar integrale jeugdhulp. *Internet*, 12 juni 2013.
(<http://www.weliswaar.be/nieuws/p/detail/stap-voor-stap-naar-integrale-jeugdhulp>)

Reactieve hechtingsstoornis. *Internet*, 2 april 2014.
(http://nl.wikipedia.org/wiki/Reactieve_hechtingsstoornis)

(Red.) CAW, Individuele begeleiding. *Internet*. 2012
(<http://www.caw.be/individuele-begeleiding>)

(Red.) JAC, Individuele begeleiding. *Internet*, 2012.
(<http://www.jac.be/individuele-begeleiding>)

(Red.) KERN, Opleiding individuele begeleiding van kinderen en jongeren. *Internet*, z.j.
(<http://users.skynet.be/kern/kindopl.html>)

VLAAMSE OVERHEID, IROJ. *Internet*, z.j.
(<http://www4wvg.vlaanderen.be/wvg/ijh/vlaanderen/iroj/Paginas/default.aspx>)

VZW DE TOTEM, Pijlers. *Internet*, 2012.
(<http://www.vzwdetotem.be/pijlers.php>)

Mondelinge bronnen

DIRKX, C., Directie vzw Huis De Weijers, *Mondelinge mededeling*. Informeel gesprek, 14 april 2014

Interviews

ALEXANDRIDIS, K., jongere vzw Huis De Weijers, *mondelinge mededeling*, interview, 24 maart 2014.

DAEMEN, S., begeleidend personeel vzw Huis De Weijers, *mondelinge mededeling*, interview, 2 april 2014.

De Waaiburg, *schriftelijke mededeling*, interview, 20 april 2014.

GOOSENS, I., begeleidend personeel vzw Huis De Weijers, *mondelinge mededeling*, interview, 20 februari 2014.

HENCKENS, H., begeleidend personeel vzw Huis De Weijers, *mondelinge mededeling*, interview, 19 maart 2014.

Houben, S., begeleidend personeel vzw Huis De Weijers, *mondelinge mededeling*, interview, 21 maart 2014.

Latin, A., begeleidend personeel vzw Huis De Weijers, *mondelinge mededeling*, interview, 1 april 2014.

Mundus, B., begeleidend personeel vzw Huis De Weijers, *mondelinge mededeling*, interview, 1 april 2014.

Sarim, A., jongere vzw Huis De Weijers, *mondelinge mededeling*, interview, 24 april 2014.

Sarim, R., jongere vzw Huis De Weijers, *mondelinge mededeling*, interview, 22 april 2014.

Solberg, L., jongere vzw Huis De Weijers, *mondelinge mededeling*, interview, 22 april 2014.

Spiltijns, A., jongere vzw Huis De Weijers, *mondelinge mededeling*, interview, 7 mei 2014.

Spiltijns, B., jongere vzw Huis De Weijers, *mondelinge mededeling*, interview, 7 mei 2014.

Spiltijns, X., jongere vzw Huis De Weijers, *mondelinge mededeling*, interview, 24 april 2014.

Spiltijns, Z., jongere vzw Huis De Weijers, *mondelinge mededeling*, interview, 25 april 2014.

VZW Cano Cirkant, *schriftelijke mededeling*, interview, 4 april 2014.

VZW Jeugdtehuis Home Haegenhoven, *schriftelijke mededeling*, interview, 18 maart 2014.

VZW Jeugdtehuis Kajo, *schriftelijke mededeling*, interview, 27 maart 2014.

Waelkens, L., jongere vzw Huis De Weijers, *mondelinge mededeling*, interview, 24 april 2014.

Niet-gepubliceerde cursus

Berx, E., *cursus welzijnsbeleid*. Hasselt, PXL, 2013. (niet-gepubliceerde cursus)

Dirkx, C. & Vaesen, S., *Module contextbegeleiding*. Dilsen-Stokkem, Huis De Weijers, 2013 (niet-gepubliceerde cursus)

Huis De Weijers., *Kwaliteitshandboek Kwaliteitsbeleid*. Dilsen-Stokkem, Huis de Weijers, 2009. (niet-gepubliceerde cursus)

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: STAPPENPLAN: HOE WERKEN WE SAMEN AAN DOELEN? ²⁷

²⁷ VZW DE WALHOEVE, Hoe we aan doelen werken. *Internet*, 2011.
(http://www.dewalhoeve.be/?page_id=463)

BIJLAGE 2: VRAGENLIJST BEGELEIDEND PERSONEEL

Datum:

Naam:

Vragenlijst individuele begeleiding (IB)

1. Wat houdt de individuele begeleiding volgens u in?
2. Plant u de IB momenten op vaste tijdstippen?
3. Hoe gaat u tewerk binnen de IB?/ Welke invulling geeft u aan de IB momenten?
4. Waarom is het volgens u belangrijk om aan IB te doen?
5. Wordt er binnen de IB gewerkt rond specifieke punten, doelstellingen of handelingsplannen?
6. Zoja, gebruiken jullie hier specifieke tools voor?
7. Wanneer dit niet het geval is, zou u het handig vinden om een aantal tools te kunnen raadplegen binnen de IB?
8. Hoe worden de IB momenten op dit ogenblik geregistreerd?
9. Gebeurt er een verslaggeving van ieder individueel begeleidingscontact?
10. Wordt er sinds het EMK (/1 maart) meer aandacht besteed aan de verslaggeving?
11. Besteden jullie veel aandacht aan de participatie, inzage en transparantie van de jongeren in hun individueel dossier?
12. Zoja, hoe doen jullie dit dan?
13. Zijn er zaken die u graag anders zou zien aan de IB?

Bedankt voor u medewerking
Lindsay Salden

BIJLAGE 3: VRAGENLIJST JONGEREN

Naam:

Datum:

Vragenlijst individuele begeleiding (IB)

1. Wat houdt de individuele begeleiding volgens jou in?
2. Wat gebeurt er allemaal in de individuele begeleiding?
3. Heb je het gevoel voldoende inspraak te hebben hierin?
4. Wordt je voldoende betrokken bij de inzage en verslaggeving hier rond?
5. Over wat voer je zoal gesprekken met je individuele begeleider?
6. Heb je het gevoel op één lijn te staan met je individuele begeleider?
7. Hoe vaak vindt er gemiddeld een individueel moment plaats?
8. Ben je op de hoogte van je individueel dossier?
9. Zijn er dingen die je graag anders zou zien in de IB? Zo ja, welke?
10. Wat moet er voor jou veranderen opdat de individuele begeleiding beter zou zijn?

Bedankt voor u medewerking

Lindsay Salden

BIJLAGE 4: VRAGENLIJST ANDERE VOORZIENINGEN

Geachte,

Ik ben Lindsay Salden, studente aan de PXL Hogeschool te Hasselt. Ik volg hier de opleiding Sociaal Agogisch werk en zit momenteel in mijn laatste jaar. Voor deze studie wordt er verwacht dat ik een bachelorproef afleg in functie van mijn stage. Ikzelf loop momenteel stage in Huis de Weijers, dit is een begeleidingstehuis voor jongeren van de bijzondere jeugdzorg.

Mijn bachelorproef zal gaan over hoe aan het Experimenteel Modulair Kader een invulling gegeven kan worden binnen de individuele en de contextbegeleiding van jongeren die in de bijzondere jeugdzorg verblijven. Naar aanleiding van de nieuwe Integrale Jeugdzorg en het Experimenteel Kader Modulering zullen deze individuele en contextmomenten meer en zorgvuldiger geregistreerd moeten worden. Vandaar dat ik aan de slag ga met dit onderwerp, om het een zo goed en duidelijke mogelijke invulling te geven naar de begeleiding en jongeren toe.

Ik ben hiervoor dan ook nieuwsgierig naar hoe de individuele begeleiding en registratie ervan verloopt binnen andere voorzieningen. Hiervoor hoop ik op u medewerking.

In bijlage vindt u een vragenlijst terug rond de individuele begeleiding. Wanneer er onduidelijkheden of vragen zijn, mag u mij altijd contacteren via mijn e-mailadres lindsaysalden@hotmail.com.

Hopend op u medewerking.

Vriendelijke groeten,

Lindsay Salden

Datum:

Naam instelling:

Soort instelling:

Vragenlijst individuele begeleiding (IB)

1. Wat houdt de individuele begeleiding in, in jullie instelling?
2. Vinden deze IB momenten op een vast tijdstip plaats?
3. Hoe wordt er tewerk gegaan binnen de IB?
4. Waarom is het volgens jullie belangrijk om aan IB te doen?
5. Welke invulling geven jullie aan de IB?
6. Op basis van welke criteria worden de individuele begeleiders geselecteerd voor de jongeren?
7. Rond wat/welke onderwerpen wordt er gewerkt binnen deze IB?
8. Wordt er binnen de IB gewerkt rond specifieke punten, doelstellingen of handelingsplannen?
9. Zoja, gebruiken jullie hier specifieke tools voor?
10. Worden de IB momenten geregistreerd binnen het nieuwe Experimenteel Modulair Kader? Zoja, op welke manier wordt dit dan geregistreerd?
11. Zijn er zaken die jullie anders doen sinds het EMK wat betreft de IB?
12. Gebeurt er een verslaggeving van ieder individueel begeleidingscontact?
13. Wordt er sinds het EMK meer aandacht besteed aan de verslaggeving?
14. Besteden jullie veel aandacht aan de participatie, inzage en transparantie van de jongeren in hun individueel dossier?

Bedankt voor u medewerking

Lindsay Salden

